



Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (ceturtnā palāta)

2021. gada 25. martā^{*i}

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Noguldījumu garantiju sistēmas – Direktīva 94/19/EK – 1. panta 3. punkta i) apakšpunkts – 7. panta 6. punkts – 10. panta 1. punkts – Jēdziens “nepieejams noguldījums” – Konstatējums par noguldījuma nepieejamību – Kompetentā iestāde – Noguldītāja tiesības uz kompensāciju – Direktīvai 94/19 neatbilstoši liguma noteikumi – Savienības tiesību pārākuma princips – Eiropas finanšu uzraudzības sistēma – Eiropas Banku iestāde (EBI) – Regula (ES) Nr. 1093/2010 – 1. panta 2. punkts – 4. panta 2. punkta iii) apakšpunkts – 17. panta 3. punkts – EBI ieteikums dalībvalsts banku uzraudzības iestādei par pasākumiem, kas veicami, lai nodrošinātu atbilstību Direktīvai 94/19 – Tiesiskās sekas – Spēkā esamība – Kredītiestāžu reorganizācija un likvidācija – Direktīva 2001/24/EK – 2. panta septītais ievilkums – Jēdziens “reorganizācijas pasākumi” – Atbilstība Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 17. panta 1. punktam un 52. panta 1. punktam – Dalībvalsts atbildība Savienības tiesību normu pārkāpuma gadījumā – Nosacījumi – Pietiekami būtisks Savienības tiesību pārkāpums – Dalībvalstu procesuālā autonomija – Lojālas sadarbības princips – LES 4. panta 3. punkts – Līdzvērtības un efektivitātes principi

Lietā C-501/18

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Administrativen sad Sofia-grad* (Sofijas pilsētas Administratīvā tiesa, Bulgārija) iesniedza ar 2018. gada 17. jūlija lēmumu un kas Tiesā reģistrēts 2018. gada 30. jūlijā, tiesvedībā

BT

pret

Balgarska Narodna Banka,

TIESA (ceturtnā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs M. Vilaras [*M. Vilaras*], tiesneši N. Pisarra [*N. Piçarra*] (referents), D. Švābi [*D. Šváby*], S. Rodins [*S. Rodin*] un K. Jirimēe [*K. Jürimäe*],

ģenerālvokāts: M. Kampos Sančess-Bordona [*M. Campos Sánchez-Bordona*],

sekretārs: A. Kalots Eskobars [*A. Calot Escobar*],

ņemot vērā rakstveida procesu,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

– *Balgarska Narodna Banka* vārdā – *A. Kalaydzhiev, advokat,*

* Tiesvedības valoda – bulgāru.

– Eiropas Komisijas vārdā – sākotnēji *H. Krämer*, *Y. Marinova* un *A. Steiblyté*, vēlāk *Y. Marinova* un *A. Steiblyté*, pārstāvji,

noklausījusies ģenerālvokāta secinājumus 2020. gada 17. septembra tiesas sēdē,
pasludina šo spriedumu.

Spriedums

1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt:

- Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 94/19/EK (1994. gada 30. maijs) par noguldījumu garantiju sistēmām (OV 1994, L 135, 5. lpp.) – ar grozījumiem, kas izdarīti ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2009/14/EK (2009. gada 11. marts) (OV 2009, L 68, 3. lpp.), – (turpmāk tekstā – “Direktīva 94/19”) 1. panta 3. punkta i) apakšpunktu, 7. panta 6. punktu un 10. panta 1. punktu;
- Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 1093/2010 (2010. gada 24. novembris), ar ko izveido Eiropas Uzraudzības iestādi (Eiropas Banku iestādi), groza Lēmumu Nr. 716/2009/EK un atceļ Komisijas Lēmumu 2009/78/EK (OV 2010, L 331, 12. lpp.), 4. panta 2. punkta iii) apakšpunktu, 17. panta 3. punktu un 26. panta 2. punktu;
- Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2001/24/EK (2001. gada 4. aprīlis) par kredītiestāžu reorganizāciju un likvidāciju (OV 2001, L 125, 15. lpp.) 2. panta septīto ievilkumu kopsakarā ar Eiropas Savienības Pamattiesību hartas (turpmāk tekstā – “Harta”) 17. panta 1. punktu un 52. panta 1. punktu;
- principu, ka dalībvalsts ir atbildīga par privātpersonai nodarītiem zaudējumiem, kurus izraisījis Savienības tiesību normu pārkāpums;
- LES 4. panta 3. punktu kopsakarā ar dalībvalstu procesuālās autonomijas, līdzvērtības un efektivitātes principiem;

kā arī par *Balgarska Narodna Banka* (Bulgārijas Centrālā banka, turpmāk tekstā – “BNB”) un *Fond za garantirane na vlogovete v bankite* (Noguldījumu garantiju fonds, turpmāk tekstā – “FGVB”) adresētā Eiropas Banku iestādes (EBI) 2014. gada 17. oktobra Ieteikuma EBA/REC/2014/02 par pasākumiem, kas nepieciešami, lai nodrošinātu atbilstību Direktīvai 94/19/EK, spēkā esamību.

2 Šis lūgums ir iesniegts saistībā ar tiesvedību starp BT un BNB par prasību atlīdzināt zaudējumus, kurus, kā uzskata BT, esot izraisījušas vairākas BNB darbības un bezdarbība saistībā ar uzraudzības pasākumiem, kas veikti attiecībā pret *Korporativna trgovska banka AD* (turpmāk tekstā – “KTB”).

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesības

Direktīva 94/19

3 Direktīva 94/19 tika atcelta un aizstāta ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2014/49/ES (2014. gada 16. aprīlis) par noguldījumu garantiju sistēmām (OV 2014, L 173, 149. lpp.). Tā kā šī atcelšana stājas spēkā 2015. gada 4. jūlijā, pamatlietā joprojām ir piemērojama Direktīva 94/19.

- 4 Direktīvas 94/19 pirmajā, otrajā, astotajā, devītajā, divdesmit ceturtajā un divdesmit piektajā apsvērumā ir teikts:

“[...] saskaņā ar Līguma mērķiem būtu jāveicina saskaņota kredītiestāžu darbības attīstība visā Kopienā, likvidējot visus ierobežojumus tiesībām veikt uzņēmējdarbību un brīvībai sniegt pakalpojumus, vienlaikus paaugstinot banku sistēmas stabilitāti un noguldītāju aizsardzību;

[..] likvidējot kredītiestāžu darbības ierobežojumus, uzmanība būtu jāvelta stāvoklim, kas var rasties, ja noguldījumi kādā kredītiestādē, kam ir filiāles citās dalībvalstīs, kļūst nepieejami; [...] obligāti ir jānodrošina saskaņots minimālais noguldījumu aizsardzības līmenis visā Kopienā; [...] vienota banku tirgus izveidē šāda noguldījumu aizsardzība ir tikpat būtiska kā piesardzības noteikumi;

[..]

[..] saskaņošana ir jāattiecinā uz galvenajiem noguldījumu garantiju sistēmas elementiem, un šai sistēmai atbilstoši garantijām ļoti īsā laikā ir jānodrošina maksājumi, ko aprēķina, pamatojoties uz saskaņotu minimālo līmeni;

[..] noguldījumu garantiju sistēmai ir jāiesaistās, līdzko noguldījumi nav pieejami;

[..]

[..] šī direktīva nedrīkst radīt situāciju, kad dalībvalstis vai to kompetentās iestādes ir atbildīgas attiecībā pret noguldītājiem, ja tās ir nodrošinājušas to, ka ir ieviesta un oficiāli atzīta viena vai vairākas sistēmas, kas garantē noguldījumus vai pašas kredītiestādes, kā arī atbilstīgi šajā direktīvā paredzētajiem nosacījumiem nodrošina kompensāciju un aizsardzību noguldītājiem;

[..] noguldījumu aizsardzība ir būtiska iekšējā tirgus izveides sastāvdaļa un obligāts papildinājums kredītiestāžu uzraudzības sistēmai, pateicoties solidaritātei, ko tā rada starp visām kredītiestādēm kādā konkrētā finanšu tirgū gadījumos, kad kāda no tām pārstāj darboties”.

- 5 Šīs direktīvas 1. pantā ir noteikts:

“Šajā direktīvā:

1. “noguldījums” ir jebkāds kredīta atlikums, ko veido kontā atlikušie līdzekļi vai īslaicīgas situācijas, kuras rada parasti banku darījumi, un ko kredītiestādei ir jāatmaksā saskaņā ar normatīvajos aktos un līgumos paredzētajiem nosacījumiem, kā arī jebkādi parādi, ko apliecina kredītiestādes izdots sertifikāts.

[..];

3. “nepieejams noguldījums” ir noguldījums, kas ir izmaksājams, bet ko kredītiestāde nav izmaksājusi atbilstīgi normatīvajos aktos un līgumos paredzētajiem nosacījumiem, kas attiecas uz šo noguldījumu, jo:

- i) vai nu kompetentās iestādes ir konstatējušas, ka – pēc to ieskatiem – attiecīgā kredītiestāde ar tās finansiāliem apstākļiem tieši saistītu iemeslu dēļ pagaidām nespēj atmaksāt noguldījumu un ka pašlaik tai nav izredžu to izdarīt.

Kompetentās iestādes to konstatē pēc iespējas ātrāk un noteikti ne vēlāk kā piecas darbdienu pēc tam, kad pirmo reizi pārlicinājušās par to, ka kredītiestāde nav izmaksājusi noguldījumus, kas ir izmaksājami; [..]

[..].”

- 6 Minētās direktīvas 3. panta 1. punkta pirmās daļas pirmajā teikumā un 2. punktā ir paredzēts:

“1. Katra dalībvalsts nodrošina to, ka tās teritorijā tiek ieviesta un oficiāli atzīta viena vai vairākas noguldījumu garantiju sistēmas. [..]

[..]

2. Ja kredītiestāde nepilda pienākumus, kādi tai ir kā noguldījumu garantiju sistēmas dalībniecei, par to paziņo kompetentajām iestādēm, kas izdeva attiecīgās kredītiestādes licenci, un sadarbībā ar garantiju sistēmu tās veic visus atbilstīgos pasākumus, tostarp piemēro sankcijas, lai nodrošinātu to, ka kredītiestāde pilda savus pienākumus.”

- 7 Šīs pašas direktīvas 7. panta 1.a, 2. un 6. punktā ir noteikts:

“1.a Līdz 2010. gada 31. decembrim dalībvalstis nodrošina, ka katra noguldītāja noguldījumu kopapjoma segums ir EUR 100 000, ja noguldījumi nav pieejami.

[..]

2. Dalībvalstis var noteikt, ka garantiju var neattiecināt uz dažu kategoriju noguldītājiem vai noguldījumiem, vai arī tiem var piešķirt zemāku garantiju līmeni. [..]

[..]

6. Dalībvalstis nodrošina to, ka noguldītāju tiesības uz kompensāciju var tikt izmantotas, noguldītājam vērstoties pret noguldījumu garantiju sistēmu.”

- 8 Saskaņā ar Direktīvas 94/19 10. panta 1. punktu:

“Pienācīgi pamatotus noguldītāju prasījumus saistībā ar nepieejamiem noguldījumiem noguldījumu garantiju sistēmas spēj izmaksāt divdesmit darbdienās pēc dienas, kad kompetentās iestādes veic 1. panta 3. punkta i) apakšpunktā minēto konstatāciju [..].”

Regula Nr. 1093/2010

- 9 Regulas Nr. 1093/2010 27.–29. apsvērumā ir teikts:

“(27) Pareiza un pilnīga Savienības tiesību aktu piemērošana ir būtisks priekšnoteikums finanšu tirgu integritātes, pārredzamības, efektivitātes un pienācīgas darbības nodrošināšanai, finanšu sistēmas stabilitātei un vienlīdzīgiem konkurences apstākļiem finanšu iestādēm Savienībā. Tāpēc būtu jāizveido mehānisms, kas nodrošinātu iespēju iestādei rīkoties Savienības tiesību aktu nepiemērošanas vai neatbilstīgas piemērošanas gadījumos, kas ir to pārkāpums. Minētais mehānisms būtu jāpiemēro jomās, kurās Savienības tiesību akti nosaka skaidras un bezierunu saistības.

(28) Lai pienācīgi reaģētu uz gadījumiem, kad neprecīzi vai nepietiekami tiek piemēroti Savienības tiesību akti, būtu jāizmanto trīs posmu mehānisms. Pirmkārt, iestādei būtu jāpiešķir pilnvaras izmeklēt iespējamus gadījumus, kad valstu iestādes uzraudzības darbā neprecīzi vai nepietiekami piemēro Savienības tiesību aktos noteiktos pienākumus, un nobeigumā sagatavot ieteikumu. Otrkārt – ja valsts kompetentā iestāde neievēro ieteikumu, Komisijai, ņemot vērā iestādes ieteikumu, vajadzētu būt pilnvarotai nākt klajā ar oficiālu atzinumu, ar kuru lūdz kompetento iestādi veikt darbības, kas vajadzīgas, lai nodrošinātu atbilstību Savienības tiesību aktiem.

- (29) Treškārt – lai atrisinātu ārkārtas gadījumus, kad iesaistītā kompetentā iestāde ilgstoši kavējas veikt pasākumus, iestādei būtu jāpiešķir pilnvaras kā galējo risinājumu izmantot iespēju pieņemt konkrētām finanšu iestādēm adresētus lēmumus. Šādas pilnvaras būtu jāizmanto tikai ārkārtas apstākļos, kad kompetenta iestāde neievēro tai adresēto oficiālo atzinumu un kad Savienības tiesību akti ir tieši piemērojami finanšu iestādēm atbilstīgi spēkā esošajām vai turpmākām Savienības regulām.”
- 10 Saskaņā ar šīs regulas 1. panta 2. punktu EBI rīkojas saskaņā ar pilnvarām, kas tai piešķirtas ar šo regulu, un atbilstīgi vairāku direktīvu, tostarp Direktīvas 94/19, darbības jomai, ciktāl tā attiecas uz kredītiestādēm un finanšu iestādēm, un tās uzraugošajām kompetentajām iestādēm.
- 11 Minētās regulas 4. pantā ir noteikts:
- “Šajā regulā piemēro šādas definīcijas:
- [..]
- 2) “kompetentās iestādes” ir:
- [..]
- iii) attiecībā uz noguldījumu garantiju sistēmām – iestādes, kuras pārvalda noguldījumu garantiju sistēmas saskaņā ar Direktīvu [94/19], vai gadījumā, ja noguldījumu garantiju sistēmas darbību nodrošina privāts uzņēmums, – valsts iestāde, kas uzrauga šādas sistēmas atbilstīgi minētajai direktīvai.”
- 12 Regulas Nr. 1093/2010 17. pantā “Savienības tiesību aktu pārkāpums” ir paredzēts:
- “1. Ja kompetentā iestāde nav piemērojusi aktus, kas minēti 1. panta 2. punktā, vai ir piemērojusi tā, ka tiek pārkāpti Savienības tiesību akti, tostarp regulatīvi tehniskie standarti un īstenošanas tehniskie standarti, kas izstrādāti saskaņā ar 10. līdz 15. pantu, jo īpaši nenodrošinot to, ka finanšu iestāde ievēro minētajos aktos noteiktās prasības, [EBI] rīkojas saskaņā ar šā panta 2., 3. un 6. punktā noteiktajām pilnvarām.
2. Pēc vienas vai vairāku kompetento iestāžu, Eiropas Parlamenta, Padomes, Komisijas vai Banku nozares ieinteresēto personu grupas pieprasījuma vai pēc savas iniciatīvas, tostarp, kad tā pamatā ir fizisku vai juridisku personu labi pamatota informācija, un pēc attiecīgās kompetentās iestādes informēšanas [EBI] izklāsta, kā tā šajā gadījumā plāno rīkoties un attiecīgā gadījumā izmeklē iespējamos Savienības tiesību aktu pārkāpumus vai nepiemērošanas gadījumus.
- [..]
3. Ne vēlāk kā divu mēnešu laikā pēc izmeklēšanas sākšanas [EBI] var sniegt iesaistītajai kompetentajai iestādei ieteikumu, norādot pasākumus, kas veicami, lai nodrošinātu atbilstību Savienības tiesību aktiem.
- [..]
6. Neskarot LESD 258. pantā noteiktās Komisijas pilnvaras, ja kompetentā iestāde nepilda šā panta 4. punktā minēto oficiālo atzinumu tajā noteiktajā termiņā un ja savlaicīgi ir jānovērš šāda neizpilde, lai saglabātu vai atjaunotu neitrālus konkurences apstākļus tirgū vai nodrošinātu finanšu sistēmas pienācīgu darbību un integritāti, gadījumos, kad finanšu iestādēm vai – saistībā ar jautājumiem attiecībā uz nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un teroristu finansēšanas novēršanu un apkarošanu – finanšu sektora dalībniekiem ir tieši piemērojamas attiecīgās prasības saskaņā ar šīs regulas 1. panta 2. punktā minētajiem legislatīvajiem aktiem, iestāde var pieņemt individuālu finanšu

iestādei vai citam finanšu sektora dalībniekam adresētu lēmumu, pieprasot veikt visus nepieciešamos pasākumus, lai tā izpildītu pienākumus saskaņā ar Savienības tiesību aktiem, tostarp jebkādas darbības pārtraukšanu.

[..]

7. Saskaņā ar 6. punktu pieņemtie lēmumi ir noteicošie attiecībā uz kompetento iestāžu iepriekš pieņemtiem lēmumiem par to pašu jautājumu.

[..]”

Direktīva 2001/24

13 Direktīvas 2001/24 2., 5. un 6. apsvērumus ir formulēts šādi:

“(2) Līdz ar minēto šķēršļu likvidēšanu būtu jāapsver situācija, kāda varētu izveidoties gadījumā, ja kredītiestāde nokļūst grūtībās, jo īpaši tad, ja šai iestādei ir filiāles citās dalībvalstīs.

[..]

(5) [Direktīvas 94/19] pieņemšana, ar kuru ievieša kredītiestāžu obligāto dalību to izcelsmes dalībvalstu garantiju sistēmā, vēl skaidrāk parāda reorganizācijas pasākumu un likvidācijas procesa savstarpējas atzīšanas nepieciešamību.

(6) Izcelsmes dalībvalsts tiesu un administratīvajām iestādēm vienīgajām ir jābūt tiesībām lemt par reorganizācijas pasākumiem un to īstenošanu attiecīgajā valstī, kas paredzēti spēkā esošajos likumos. Ņemot vērā grūtības, saskaņojot dalībvalstu tiesību aktus un praksi, ir jāparedz, ka dalībvalstīm ir savstarpēji jāatzīst pasākumi, ko katra no tām ir veikusi, lai atjaunotu to kredītiestāžu ekonomisko dzīvotspēju, kurām tā ir izsniegusi atļaujas.”

14 Saskaņā ar šīs direktīvas 1. panta 1. punktu tā “attiecas uz kredītiestādēm un to filiālēm, kas ir izveidotas dalībvalstīs, kas nav dalībvalstis, kurās atrodas to galvenie biroji, kā noteikts [Eiropas Parlamenta un Padomes] Direktīvas 2000/12/EK [(2000. gada 20. marts) par kredītiestāžu darbības sākšanu un veikšanu (OV 2000, L 126, 1. lpp.)] 1. panta 1. un 3. punktā, ievērojot minētās direktīvas 2. panta 3. punktā izklāstītos nosacījumus un izņēmumus”.

15 Direktīvas 2001/24 2. panta septītajā ievilkumā “reorganizācijas pasākumi” ir definēti kā “pasākumi, kas paredzēti, lai saglabātu vai atjaunotu kādas finanšu iestādes finanšu stāvokli un kas varētu ietekmēt trešo personu iepriekš pastāvējušas tiesības, tostarp pasākumi, kuros pastāv iespējamība pārtraukt maksājumus, pārtraukt piespiedu izpildes pasākumus vai samazināt atlīdzību”.

16 Šīs direktīvas 3. pantā “Reorganizācijas pasākumu noteikšana – piemērojami tiesību akti” ir noteikts:

“1. Tikai izcelsmes dalībvalsts administratīvajām vai tiesu iestādēm ir tiesības lemt par viena vai vairāku reorganizācijas pasākumu īstenošanu kredītiestādē, tostarp citās dalībvalstīs reģistrētās filiālēs.

2. Reorganizācijas pasākumus piemēro saskaņā ar izcelsmes dalībvalstī spēkā esošajiem normatīvajiem un administratīvajiem aktiem un procedūrām, ja vien šajā direktīvā nav noteikts citādi.

[..]

Reorganizācijas pasākumi ir spēkā visā [Savienības] teritorijā, tiklīdz tie ir stājušies spēkā tajā dalībvalstī, kur tos veic.”

Ieteikums EBA/REC/2014/02

- 17 Ieteikuma EBA/REC/2014/02 25. apsvērumā EBI ir konstatējusi, ka *BNB*, atturēdamās konstatēt *KTB* turēto noguldījumu nepieejamību atbilstoši Direktīvas 94/19 1. panta 3. punkta i) apakšpunktam un apturējama visu *KTB* saistību izpildi, kā rezultātā noguldītājiem bija liegta iespēja piekļūt garantētajiem noguldījumiem, izmantojot šajā direktīvā paredzēto sistēmu, ir pārkāpusi Savienības tiesību normas.
- 18 Šā ieteikuma 27. apsvērumā ir teikts, ka, lai gan *BNB* nav tieši formulējusi konstatējumu par *KTB* turēto noguldījumu nepieejamību šīs normas izpratnē, šāds konstatējums izrietot no *BNB* 2014. gada 20. jūnija lēmuma par *KTB* pakļaušanu īpašai uzraudzībai un tās saistību izpildes apturēšanu.
- 19 Minētā ieteikuma 1. punktā EBI iesaka *BNB* un *FGVB* atbilstoši LES 4. panta 3. punktam veikt visus atbilstīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka tiek izpildītas to saistības, kas paredzētas Direktīvas 94/19 1. panta 3. punkta i) apakšpunktā un 10. panta 2. un 3. punktā, tajā skaitā pēc iespējas atbilstoši šīm normām interpretējot dalībvalsts tiesību aktus.
- 20 Turklāt tā paša ieteikuma 2. un 3. punktā EBI iesaka *BNB* nodrošināt, lai līdz 2014. gada 21. oktobrim noguldītājiem būtu pieejamas pie *KTB* turēto noguldījumu garantētās summas (segums) – vai nu atceļot vai ierobežojot no tās veiktajiem uzraudzības pasākumiem izrietošo ierobežojumu piekļūt noguldījumiem, vai arī izdarot Direktīvas 94/19 1. panta 3. punkta i) apakšpunktā minēto konstatējumu. Gadījumam, ja līdz norādītajam termiņam *BNB* neveiktu nevienu no šiem pasākumiem, EBI iesaka *FGVB* atbilstoši Direktīvas 94/19 10. pantam pārliecināties par noguldītāju prasījumiem pret *KTB* un izmaksāt šo noguldījumu garantētās summas, ja vien īpašās uzraudzības pasākumi, kas veikti attiecībā uz *KTB* ar šā sprieduma 18. punktā minēto lēmumu, ir līdzvērtīgi konstatējumam par minēto noguldījumu nepieejamību Direktīvas 94/19 1. panta 3. punkta i) apakšpunkta izpratnē.

Bulgārijas tiesības

Bankās turēto noguldījumu garantiju likums

- 21 Saskaņā ar *Zakon za garantirane na vlogovete v bankite* (Bankās turēto noguldījumu garantiju likums; 1998. gada 29. aprīļa DV Nr. 49), ar kuru Direktīvas 94/19 un 2009/14 tika transponētas Bulgārijas tiesību sistēmā, 1. pantu tas “reglamentē [*FGVB*] izveidi, uzdevumus un darbību, kā arī kārtību, kādā noguldījumus atlīdzina garantētajā apmērā”.
- 22 Minētā likuma 4. panta 1. un 2. punktā ir noteikts:
- “1. [*FGVB*] garantē tādu naudas summu izmaksu pilnā apmērā, kuras vienādas ar personas noguldījumiem bankā – neatkarīgi no to skaita un apmēra – un kuras kopumā nepārsniedz 196 000 [Bulgārijas levu (BGN) (aptuveni 100 000 EUR)].
2. Minētā summa ietver arī uzkrātos procentus par laikposmu līdz dienai, kurā, pamatojoties uz 23. panta 1. punktu, pieņemts [*BNB*] lēmums.”

- 23 Šā paša likuma 23. pants ir formulēts šādi:

“1. Ja [*BNB*] ir anulējusi komercbankas licenci, [*FGVB*] kompensē attiecīgās bankas parākus saviem noguldītājiem – apmērā, kas nepārsniedz garantēto summu.

[..]

3. Ieceltajam administratoram vai likvidatoram ir pienākums trīs darbdienu laikā, skaitot no dienas, kurā pieņemts 1. punktā minētais [BNB] lēmums, iesniegt [FGVB] padomei informāciju par bankā izvietotajiem noguldījumiem.

[..]

10. Noguldītāji atbilstoši spēkā esošajiem tiesību aktiem savus prasījumus, kas pārsniedz no [FGVB] saņemto summu, pievieno bankas aktīviem.

[..]”

Kreditīestāžu likums

²⁴ *Zakon za kreditnite institutsii* (Kreditīestāžu likums; 2006. gada 21. jūlija DV Nr. 59) 36. pantā ir paredzēts:

“[..]

2. [BNB] ir pienākums bankai izsniegto licenci anulēt tās maksātnespējas dēļ, ja:

1) banka vairāk nekā septiņas darbdienu laikā neizpilda savas finansiālās saistības, kurām iestājies izpildes termiņš, ja šis fakts ir cieši saistīts ar šīs bankas finansiālo stāvokli un ja [BNB] nešķiet ticami, ka minētā banka saprātīgā termiņā izpildīs finansiālās saistības, kurām iestājies izpildes termiņš, vai

2) bankas pašu kapitāla vērtība ir negatīva.

3. [BNB] 2. punktā minēto lēmumu pieņem piecu darbdienu laikā pēc konstatējuma par maksātnespēju.

[..]

7. Līdz ar licences anulēšanu bankas darbība ir izbeigta, un ir uzsākama tās piespiedu likvidācija.

[..]”

²⁵ Minētā likuma 79. panta 8. punktā ir noteikts:

“[BNB], tās institūcijas un to pilnvarotās personas nav atbildīgas par uzraudzības funkciju īstenošanas gaitā nodarīto kaitējumu, ja vien tās nav rīkojušās ar nodomu.”

²⁶ Kreditīestāžu likuma 115. pants ir formulēts šādi:

“1. Lai nodrošinātu maksātnespējas riskam pakļautas bankas reorganizāciju, [BNB] var pakļaut šo banku īpašai uzraudzībai.

2. Banka ir pakļauta maksātnespējas riskam:

[..]

2) ja [BNB] secina, ka bankas likvīdo aktīvu apjoms nav pietiekams, lai noteiktajos termiņos banka varētu izpildīt savas saistības, vai

3) ja paredzētajā termiņā banka nav izpildījusi vienu vai vairākas saistības, kurām iestājies izpildes termiņš, attiecībā pret tās kreditoriem.

[..]”

27 Saskaņā ar šā likuma 116. pantu:

“1. Šā likuma 115. panta 1. punktā minētajos gadījumos [BNB] attiecīgo banku pakļauj īpašai uzraudzībai [..].

2. Šā panta 1. punktā minētajos gadījumos [BNB] var:

1) par bankas saistībām maksājamo procentu likmes samazināt līdz to vidējam apmēram tirgū;

2) konkrētā laikposmā pilnā apmērā vai daļēji apturēt visu vai dažu šīs bankas saistību izpildi;

3) pilnā apmērā vai daļēji ierobežot tās darbību;

[..].”

28 Minētā likuma 119. panta 4. un 5. punktā ir noteikts:

“4. Šā likuma 116. panta 2. punkta 2) apakšpunktā minētajos gadījumos un uz laikposmu, kurā [BNB] ir izmantojusi savas pilnvaras, ir uzskatāms, ka banka nav kavējusi to savu finansiālo saistību izpildi, kuru izpilde ir apturēta.

5. Šā likuma 116. panta 2. punkta 2) apakšpunktā minētajos gadījumos banka nav finansiāli atbildīga par to saistību neizpildi, kuru izpilde tika apturēta īpašās uzraudzības dēļ. Īpašās uzraudzības laikā nav aprēķināmi nedz nokavējuma procenti, nedz iepriekš noteikts līgumsods par bankas neizpildītām finansiālajām saistībām, kuru izpilde tika apturēta, savukārt ir aprēķināmi no šīm saistībām izrietošie līgumiskie procenti, kas tomēr izmaksājami tikai pēc īpašās uzraudzības atcelšanas.”

Banku maksātspējas likums

29 Saskaņā ar *Zakon za bankovata nesastoyatelnost* (Banku maksātspējas likums; 2002. gada 27. septembra DV Nr. 92) 94. panta 1. punktu:

“Sadalot realizēto mantu, prasījumus dzēš šādā secībā:

[..]

4) [..] noguldītāju prasījumi, kurus nesedz noguldījumu garantiju sistēma;

[..].”

Valsts pārvaldes iestāžu nodarīto zaudējumu atlīdzināšanas likums

30 *Zakon za otgovornostta na darzhavata i obshtinite za vredi* (Valsts pārvaldes iestāžu nodarīto zaudējumu atlīdzināšanas likums; 1988. gada 5. augusta DV Nr. 60) 1. pantā ir noteikts:

“1. Valsts un pašvaldības ir atbildīgas par kaitējumu, kas fiziskām un juridiskām personām nodarīts ar valsts un pašvaldības iestāžu vai darbinieku prettiesisku darbību, bezdarbību vai aktiem valsts pārvaldes funkciju īstenošanas gaitā vai saistībā ar to.

2. Prasības, kas celtas uz šā panta 1. punkta pamata, izskata *Administrativnoprotsesualen kodeks* [(Administratīvā procesa kodekss)] paredzētajā kārtībā [..].”

31 Šā likuma 4. pantā ir noteikts:

“Valstij un pašvaldībām ir pienākums atlīdzināt jebkādu mantisko zaudējumu un nemantisko kaitējumu, kas ir tiešas un tūlītējas kaitējumu izraisījušā notikuma sekas, neatkarīgi no tā, vai šo kaitējumu ir izraisījusi tās darbinieka rīcība.”

32 Minētā likuma 8. panta 3. punktā ir paredzēts:

“Šo likumu nepiemēro, ja kādā likumā vai dekrētā ir paredzēta speciāla kaitējuma atlīdzināšanas kārtība.”

APK

33 Saskaņā ar Administratīvā procesa kodeksa (2006. gada 11. aprīļa DV Nr. 30; turpmāk tekstā – “APK”) 204. panta 1. punktu:

“Prasību [par zaudējumu atlīdzināšanu] var celt pēc administratīvā akta atcelšanas attiecīgajā kārtībā.”

Pamatlieta un prejudiciālie jautājumi

34 BT un *KTB* 2008., 2010. un 2011. gadā noslēdza trīs līgumus par beztermiņa noguldījumiem euro un Bulgārijas levās ar atvieglotiem noteikumiem. Noguldītās summas – kopumā ne vairāk kā 196 000 BGN (aptuveni 100 000 EUR) apmērā par katru personu – garantēja *FGVB*.

35 *KTB* ar 2014. gada 20. jūnija vēstulēm informēja *BNB*, ka tā aptur maksājumus saviem klientiem likviditātes trūkuma dēļ, ko izraisījusi tās turēto noguldījumu masveida izņemšana. Tajā pašā dienā *BNB*, pamatojoties uz Kredītiestāžu likumu, pieņēma lēmumu – kas vēl tika papildināts 2014. gada 22. jūnijā – par to, ka maksātnespējas riska dēļ *KTB* uz trim mēnešiem ir pakļauta īpašai uzraudzībai, un par to, ka iecelti maksātnespējas administratori, apturēta visu *KTB* saistību izpilde un aizliegta visu tās licencē minēto darbības veidu īstenošana. Ar 2014. gada 22. jūnija paziņojumu preseī *BNB* informēja, ka šo lēmumu mērķis ir nodrošināt valsts finanšu sistēmas stabilitāti.

36 Kā izriet no lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu, *Sofiyski apelativen sad* (Sofijas apelācijas tiesa, Bulgārija) par *KTB* maksātnespējas statusa sākumdienu izraudzījās 2014. gada 20. jūniju, jo šajā dienā tās pašu kapitāls kļuva negatīvs Kredītiestāžu likuma 36. panta 2. punkta 2) apakšpunkta izpratnē.

37 Ar 2014. gada 30. jūnija lēmumu *BNB*, pamatojoties uz to pašu likumu, no 2014. gada 1. jūlija samazināja procentu likmes, kas piemērojamas *KTB* turētajiem noguldījumiem, lai tās atbilstu vidējai likmei tirgū, un apstiprināja procentu standartlikmju tabulu. Procenti par BT noguldījumiem – kā līgumiski procenti – par laikposmu līdz 2014. gada 6. novembrim tika aprēķināti pēc šīs tabulas.

38 Ar 2014. gada 16. septembra lēmumu *BNB* īpašos uzraudzības pasākumus pagarināja līdz 2014. gada 20. novembrim, jo joprojām pastāvēja apstākļi, kuru dēļ sākotnēji bija pieņemti 2014. gada 20. un 22. jūnija lēmumi.

- 39 Komisija 2014. gada 25. septembrī, pamatojoties uz LESD 258. pantu, nosūtīja Bulgārijas finanšu ministram un *BNB* brīdinājuma vēstuli par Direktīvas 94/19 1. panta 3. punkta un 10. panta 1. punkta nepareizu transponēšanu, kā arī LESD 63. pantā nostiprinātā kapitāla aprites brīvības principa neievērošanu. Ar tās pašas dienas paziņojumu presei Komisija darīja zināmu, ka tā sāks procedūru par valsts pienākumu neizpildi. Šī procedūra tika izbeigta 2015. gada 10. decembrī.
- 40 Pēc Ieteikuma EBA/REC/2014/02 saņemšanas *BNB* ar 2014. gada 6. novembra lēmumu atsauc atļauju palielināt *KTB* pamatkapitālu ar naudas līdzekļiem no aizdevuma līguma, pamatojumā norādot, ka *KTB* bija finansējusi aizdevēju un tātad šos naudas līdzekļus bija piešķirusi pati banka. Turklāt ar tajā pašā dienā pieņemtu lēmumu *BNB*, pamatojoties uz Kredītiestāžu likuma 36. panta 2. punkta 2) apakšpunktu, anulēja *KTB* piešķirto bankas licenci.
- 41 Uz pēdējā minētā lēmuma pamata 2014. gada 4. decembrī ar *FGVB* starpniecību BT saņēma noguldījuma atmaksu 196 000 BGN (aptuveni 100 000 EUR) apmērā, kā arī līgumiskos procentus – atlīdzību par laikposmu no 2014. gada 30. jūnija līdz 6. novembrim. Kontu kredīta atlikumu saldo 44 070,90 BGN (aptuveni 22 500 EUR) apmērā tika iekļauts atzīto kreditoru prasījumu sarakstā, kas saistībā ar maksātnespējas procesu izveidots Banku maksātnespējas likuma 94. panta 1. punkta 4) apakšpunktā paredzētajā kārtībā.
- 42 BT, pamatojoties uz Valsts pārvaldes iestāžu nodarīto zaudējumu atlīdzināšanas likuma 1. panta 1. punktu un APK 204. panta 1. punktu, cēla iesniedzējtiesā prasību atlīdzināt visus zaudējumus, kurus tieši un tūlītēji izraisījušas *BNB* darbības un bezdarbība, ar ko pārkāptas Savienības tiesību normas.
- 43 Ar pirmo prasījumu BT prasa piespriest *BNB* samaksāt viņai naudu 8627,96 BGN (aptuveni 4400 EUR) apmērā, kas sastāv no likumiskajiem procentiem par *KTB* turēto noguldījumu kopapjoma garantēto summu par laikposmu no 2014. gada 30. jūnija līdz 4. decembrim. Šīs prasības pamatošanai BT apgalvo, ka *BNB* kā kompetentajai iestādei bija pienākums Direktīvas 94/19 1. panta 3. punkta i) apakšpunktā paredzētajā termiņā konstatēt, ka šie noguldījumi bija kļuvuši nepieejami šīs direktīvas 10. panta 1. punkta izpratnē. *BNB* atturēšanās izdarīt šādu konstatējumu esot izraisījusi to, ka *FGVB* šo noguldījumu kopapjoma garantēto summu izmaksāja novēloti – tikai 2014. gada 4. decembrī. Šā sprieduma 39. punktā minētajā Komisijas paziņojumā presei, kā arī Ieteikuma EBA/REC/2014/02 25. apsvērumā esot apliecināts, ka *BNB* bezdarbība bija prettiesiska.
- 44 Ar otro prasījumu BT prasa, lai iesniedzējtiesa piespriestu *BNB* samaksāt naudu 44 070,90 BGN (aptuveni 22 500 EUR) apmērā, kas atbilst summai, kura pārsniedz noguldījumu kopapjoma garantēto summu. Prasības pamatošanai BT citastarp apgalvo, ka *BNB* veiktie īpašās uzraudzības pasākumi attiecībā uz *KTB* bija nepamatoti un nesamērīgi ar šīs bankas situāciju 2014. gada 20. jūnijā. Šie pasākumi esot pretrunā arī LESD 63.–65. pantam, un tajos neesot paredzēta bankas reorganizācija, lai gan tai bija nepieciešams tikai atbalsts likviditātes atgūšanai. Pakārtoti – otrajā prasījumā minētie zaudējumi esot jākompensē tādēļ, ka *BNB* ir atbildīga par tās prettiesisko bezdarbību, kas izpaudusies kā uzraudzības nepilnīga īstenošana, kura pasliktinājusi *KTB* stāvokli; starp citu, *Smetna palata* (Valsts kontrole, Bulgārija) to esot konstatējusi kādā ziņojumā par laikposmu no 2012. gada 1. janvāra līdz 2014. gada 31. decembrim.
- 45 Attiecībā uz prasības pirmo prasījumu iesniedzējtiesa uzskata, ka ir būtiski noskaidrot, kādu atbildības režīmu var piemērot šīs lietas apstākļos. Šajā kontekstā tā konkrēti jautā, vai Direktīvas 94/19 7. panta 6. punktā minētās noguldītāju tiesības uz kompensāciju attiecas uz jebkādiem zaudējumiem, kurus izraisījis tas, ka noguldījumi nav atmaksāti paredzētajos termiņos, tostarp uz zaudējumiem, kas izriet no nepilnīgas uzraudzības pār kredītiestādi, kura tur noguldījumus, vai tomēr šis jēdziens attiecas tikai uz tiesībām uz šīs direktīvas 7. panta 1.a punktā minētā noguldījumu kopapjoma seguma izmaksāšanu.

46 Šādos apstākļos *Administrativen sad Sofia-grad* (Sofijas pilsētas Administratīvā tiesa, Bulgārija) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

- 1) Vai no Savienības tiesību līdzvērtības un efektivitātes principiem izriet, ka valsts tiesai ir pienākums pēc savas ierosmes atzīt, ka pret dalībvalsti ir celta prasība par tāda pienākuma neizpildi, kas izriet no Līguma par Eiropas Savienību (LES) 4. panta 3. punkta, ja prasības pamatā ir dalībvalsts ārpuslīgumiskā atbildība par zaudējumiem, kurus izraisījis Savienības tiesību normu pārkāpums, ko izdarījusi dalībvalsts iestāde, un
 - lai gan prasības pieteikumā LES 4. panta 3. punkts kā tiesiskais pamats nav minēts *expressis verbis*, tomēr no prasības pamatojuma izriet, ka zaudējumi ir saistīti ar Savienības tiesību normu pārkāpumu;
 - prasība par zaudējumu atlīdzināšanu ir pamatota ar valsts tiesību normu par tādu valsts atbildību par zaudējumiem, kurus izraisījusi administratīvā darbība, kas neatkarīgi no vairojamības iestājas ar šādiem nosacījumiem: ar administratīvo darbību saistītais tiesību akts vai iestādes vai ierēdņa darbība vai bezdarbība ir prettiesiski, ir nodarīti mantiski zaudējumi vai nemantisks kaitējums, un pastāv tieša cēloņsakarība starp šādu kaitējumu un iestādes prettiesisko rīcību;
 - saskaņā ar attiecīgās dalībvalsts tiesībām tiesai ir pienākums, ņemot vērā apstākļus, uz kuriem balstīta prasība, pēc savas ierosmes noteikt tiesisko pamatu valsts atbildībai par tiesu iestāžu darbību?
- 2) Vai no [...] Regulas [...] Nr. 1093/2010 [...] 27. apsvēruma izriet, ka ieteikums, kurš sniegts, pamatojoties uz šīs regulas 17. panta 3. punktu, un kurā konstatēts dalībvalsts centrālās bankas izdarīts Savienības tiesību normu pārkāpums, proti, tas, ka nav ievēroti termiņi attiecīgajā kredītiestādē turēto noguldījumu garantētās summas izmaksai noguldītājiem, tādos apstākļos kā pamatlietā aplūkojamie:
 - šīs kredītiestādes noguldītājiem piešķir tiesības valsts tiesā atsaukties uz ieteikumu, lai pamatotu prasību par šā paša Savienības tiesību normu pārkāpuma izraisītu zaudējumu atlīdzināšanu, ja ņem vērā tieši formulētās [EBI] pilnvaras konstatēt Savienības tiesību normu pārkāpumus un ņemot vērā to, ka noguldītāji nav un nevar būt ieteikuma adresāti un ka ieteikums tiem nerada tiešas tiesiskas sekas;
 - ir spēkā, ciktāl runa ir par nosacījumu, ka pārkāptajā tiesību normā ir paredzēti skaidri beznosacījumu pienākumi, ja ņem vērā, ka Direktīvas [94/19] 1. panta 3. punkta i) apakšpunktā, kas interpretēts kopsakarā ar šīs direktīvas 12. un 13. apsvērumu, nav ietverti visi elementi, kas nepieciešami, lai radītu skaidru beznosacījumu pienākumu dalībvalstīm, un ka ar to noguldītājiem nav tieši piešķirtas tiesības, kā arī to, ka šajā direktīvā ir paredzēta tikai minimāla saskaņošana, kas neaptver elementus, uz kuru pamata būtu konstatējama noguldījumu nepieejamība, un ka ieteikums nav pamatots ar citām skaidrām beznosacījumu Savienības tiesību normām saistībā ar šiem elementiem, tostarp tādiem, kas saistīti ar likviditātes nepietiekamības novērtēšanu un atmaksas izredžu trūkumu, un saistībā ar esošo pienākumu veikt preventīvas iesaistīšanās pasākumus un nodrošināt kredītiestādes darbības turpināšanu;
 - ņemot vērā tā priekšmetu – noguldījumu garantēšanu – un Regulas [Nr. 1093/2010] 26. panta 2. punktā noteiktās [EBI] pilnvaras pieņemt ieteikumus attiecībā uz noguldījumu garantiju sistēmām, ir spēkā attiecībā uz valsts centrālo banku, kura nav saistīta ar valsts noguldījumu garantiju sistēmu un kura nav kompetentā iestāde šīs regulas 4. panta 2. punkta [iii]) apakšpunkta izpratnē?

- 3) Vai no Eiropas Savienības Tiesas 2004. gada 12. oktobra sprieduma *Paul* u.c. (C-222/02, EU:C:2004:606, 38., 39., 43. un 49.–51. punkts), 1996. gada 5. marta sprieduma *Brasserie du pêcheur* un *Factortame* (C-46/93 un C-48/93, EU:C:1996:79, 42. un 51. punkts), 2000. gada 15. jūnija sprieduma *Dorsch Consult/Padome* un Komisija (C-237/98 P, EU:C:2000:321, 19. punkts) un 1971. gada 2. decembra sprieduma *Zuckerfabrik Schöppenstedt/Padome* (5/71, EU:C:1971:116, 11. punkts), ņemot vērā arī pašlaik spēkā esošās, pamatlietā piemērojamās Savienības tiesību normas, izriet, ka:
- a) Direktīvas [94/19] normas, it īpaši tās 7. panta 6. punkts, piešķir noguldītājiem tiesības izvirzīt pret attiecīgo dalībvalsti prasījumus par tādu zaudējumu atlīdzināšanu, kurus izraisījusi nepietiekama uzraudzība pār attiecīgo kredītiestādi, kurā tiek turēti to noguldījumi, un vai šīs tiesības attiecas tikai uz noguldījumu garantēto summu vai tomēr šajā tiesību normā minētais jēdziens “tiesības uz kompensāciju” ir jāinterpretē plaši;
 - b) tādi dalībvalsts centrālās bankas veiktie uzraudzības pasākumi saistībā ar kredītiestādes reorganizāciju kā pamatlietā aplūkoti, tostarp maksājumu anulēšana, kuri paredzēti, piemēram, [Direktīvas 2001/24] 2. panta septītajā ievilkumā, ir uzskatāmi par neattaisnojamu un nesamērīgu iejaukšanos noguldītāju tiesībās uz īpašumu, kura rada ārpuslīgumisko atbildību par zaudējumiem, kurus izraisījis Savienības tiesību normu pārkāpums, ja, kā liecina Bulgārijas [Kredītiestāžu] likuma 116. panta 5. punkts un [Banku maksātnespējas] likuma 4. panta 2. punkta 1) apakšpunkts un 94. panta 1. punkta 4) apakšpunkts, attiecīgās dalībvalsts tiesību aktos ir paredzēts, ka par laikposmu, kurā notiek šie pasākumi, tiek aprēķināti līgumiskie procenti, ka noguldījumu daļu, kas pārsniedz to garantēto summu, var atgūt vispārīgajā maksātnespējas procesā un ka par to var tikt maksāti procenti;
 - c) dalībvalsts tiesībās paredzētie nosacījumi, ar kādiem nosakāma ārpuslīgumiskā atbildība par zaudējumiem, kurus izraisījusi dalībvalsts centrālās bankas darbība vai bezdarbība saistībā ar LESD 65. panta 1. punkta b) apakšpunkta piemērošanas jomā ietilpstošo uzraudzības pilnvaru izmantošanu, nedrīkst būt pretrunā Savienības tiesībās spēkā esošajiem šīs atbildības nosacījumiem un principiem un, konkrēti, principam, ka prasība par zaudējumu atlīdzināšanu nav atkarīga no atcelšanas prasības, konstatētajai tāda valsts tiesību normās paredzēta priekšnosacījuma nepieļaujamībai, ka iepriekš ir jāatceļ juridiski nozīmīgā darbība vai bezdarbība, saistībā ar kuru tiek lūgta zaudējumu atlīdzināšana; valsts tiesību normās paredzēta priekšnosacījuma par iestāžu un ierēdņu vainojamu darbību, saistībā ar kuru tiek lūgta zaudējumu atlīdzināšana, nepieļaujamībai; prasībām par mantisko zaudējumu atlīdzināšanu izvirzītajam priekšnosacījumam, ka pirms prasības celšanas prasītājs faktiski un noteikti ir cietis zaudējumus;
 - d) pamatojoties uz Savienības tiesību principu, ka prasību par zaudējumu atlīdzināšanu var celt neatkarīgi no atcelšanas prasības, ir jābūt konstatētam, ka iestādes attiecīgā rīcība ir bijusi prettiesiska, – līdzvērtīgi dalībvalsts tiesībās izvirzītajam priekšnosacījumam, ka juridiski nozīmīga darbība vai bezdarbība, kuras dēļ tiek lūgta zaudējumu atlīdzināšana, proti, kredītiestādes reorganizācijas pasākumi, ir jāatceļ, ņemot vērā apstākļus pamatlietā, kā arī to, ka:
 - šie pasākumi nav vērsti pret prasītāju, kas ir kredītiestādes noguldītāja, un saskaņā ar dalībvalsts tiesību aktiem un judikatūru prasītāja nav tiesīga celt prasību atcelt konkrētos lēmumus, kuros paredzēta šo pasākumu veikšana un kuri ir stājušies spēkā;
 - šajā jomā Savienības tiesību normās un, konkrētāk, Direktīvā [2001/24] nav tieši formulēts dalībvalstu pienākums paredzēt iespēju ikvienam kreditoram apstrīdēt uzraudzības pasākumus, lai konstatētu šo pasākumu spēkā esamību;
 - dalībvalsts tiesībās nav paredzēta ārpuslīgumiska atbildība par zaudējumiem, kurus izraisījusi iestādes vai ierēdņa likumīga rīcība;
 - e) gadījumā, ja tiktu sniegta tāda interpretācija, ka pamatlietas apstākļos iestādes attiecīgās rīcības prettiesiskuma kritērijs nav piemērojams kredītiestādes noguldītāju prasībām par tādu zaudējumu atlīdzināšanu, kurus izraisījusi dalībvalsts centrālās bankas darbība un bezdarbība,

un it īpaši par procentu samaksu par noguldījumu garantēto summu, kas netika izmaksāta paredzētajā termiņā, kā arī par noguldījumu daļas, kas pārsniedz garantēto summu, atmaksu, prasību par tādu zaudējumu atlīdzināšanu, kurus izraisījis LESD 63.–65. un 120. panta, LES 3. panta un [Hartas] 17. panta pārkāpums, ir jāpiemēro nosacījumi, kurus Eiropas Savienības Tiesa nostiprinājusi attiecībā uz ārpuslīgumisko atbildību par zaudējumiem:

- kurus izraisījusi iestādes likumīga rīcība, un, konkrētāk, trīs kumulatīvie nosacījumi, proti, faktiskā zaudējumu esamība, cēloņsakarība starp tiem un attiecīgo rīcību, kā arī zaudējumu ārkārtējā un īpašā būtība, it īpaši gadījumā, ja runa ir par prasību par procentu samaksu par to, ka noguldījumu garantētā summa netika izmaksāta paredzētajā termiņā; vai
 - ekonomikas politikas jomā un, konkrētāk, nosacījums, [ka atbildība iestājas] vienīgi “tad, ja ir konstatējams pietiekoši smags augstāka juridiskā spēka tiesību normas, kuras mērķis ir privātpersonu aizsardzība, pārkāpums”, piemēram, ja noguldītājs ceļ prasību par tādu noguldījumu atmaksu, kas pārsniedz garantēto summu, dalībvalsts tiesību aktos paredzētajā kārtībā, ņemot vērā plašo novērtējuma brīvību, kāda dalībvalstīm ir saistībā ar LESD 65. panta 1. punkta b) apakšpunktu un Direktīvā [2001/24] paredzētajiem pasākumiem, un ja kredītiestādes un personas, kas lūdz zaudējumu atlīdzināšanu, nozīmīgie apstākļi ir saistīti tikai ar vienu dalībvalsti, tomēr visiem noguldītājiem ir piemērojamas vienas un tās pašas tiesību normas un pamattiesību princips par vienlīdzību tiesas priekšā?
- 4) Vai no Direktīvas [94/19] 10. panta 1. punkta – kopsakarā ar tās 1. panta 3. punkta i) apakšpunktu un 7. panta 6. punktu – interpretācijas un juridiskajiem apsvērumiem, kas sniegti Tiesas 2016. gada 21. decembra spriedumā *Vervloet* u.c. (C-76/15, EU:C:2016:975, 82.–84. punkts), izriet, ka direktīvas normu piemērošanas jomā ietilpst arī:
- noguldītāji, kuru noguldījumi laikposmā no kredītiestādes maksājumu apturēšanas līdz tās bankas licences anulēšanai nebija atmaksājami – uz līgumu vai tiesību aktu pamata –, ja attiecīgais noguldītājs nebija norādījis, ka viņš vēlas savu noguldījumu atmaksu;
 - noguldītāji, kuri bija piekrituši līguma noteikumam, ka ir paredzēta noguldījumu garantētās summas izmaksa dalībvalsts tiesībās paredzētajā kārtībā un, konkrētāk, pēc kredītiestādes, kura tur šos noguldījumus, licences anulēšanas, ja šis nosacījums tika izpildīts; un
 - ja saskaņā ar dalībvalsts tiesību normām attiecībās starp noguldījumu līguma pusēm ir spēkā minētais līguma noteikums?

Vai no šīs direktīvas vai citām Savienības tiesību normām izriet, ka valsts tiesai, piemērojot nosacījumus, kas izvirzīti attiecībā uz ārpuslīgumisko atbildību par zaudējumiem, kurus izraisījis Savienības tiesību normu pārkāpums, un pamatojoties uz Direktīvas 94/19 7. panta 6. punktu, nav jāņem vērā šāds noguldījumu līguma noteikums un nav jāizskata noguldītāja prasība par procentu samaksu par šajos līgumos paredzēto noguldījumu garantētās summas izmaksas neizpildi paredzētajā termiņā?”

Tiesvedība Tiesā

- ⁴⁷ Ar Tiesas priekšsēdētāja 2018. gada 18. septembra lēmumu tiesvedība šajā lietā tika apturēta līdz sprieduma pasludināšanai lietā C-571/16. Pēc 2018. gada 4. oktobra sprieduma pasludināšanas lietā *Kantarev* (C-571/16, EU:C:2018:807) Tiesa uzdeva iesniedzējtiesai jautājumu par to, vai tā joprojām uztur spēkā šo lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu.

- 48 Ar 2018. gada 9. novembra rīkojumu iesniedzējtiesa informēja Tiesu, ka tā uztur spēkā savu lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu, jo uzskata, ka 2018. gada 4. oktobra spriedumā *Kantarev* (C-571/16, EU:C:2018:807) nav atbildēts uz visiem šajā lietā izvirzītajiem jautājumiem.

Par prejudiciālajiem jautājumiem

Par trešā jautājuma a) daļu

- 49 Ar trešā jautājuma a) daļu, kas jāaplūko vispirms, iesniedzējtiesa būtībā vēlas noskaidrot, vai Direktīvas 94/19 7. panta 6. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tajā paredzētās noguldītāja tiesības uz kompensāciju attiecas tikai uz to, ka noguldījumu garantiju sistēma noguldītāja nepieejamos noguldījumus kompensē šīs direktīvas 7. panta 1.a punktā noteiktās summas apmērā, vai tomēr ar tās 7. panta 6. punktu ir pamatojamas arī minētā noguldītāja tiesības uz tādu zaudējumu atlīdzināšanu, kurus izraisījusi viņa noguldījumu kopapjoma garantētās summas izmaksas aizkavēšana vai dalībvalsts kompetentās iestādes nepilnīga uzraudzība pār kredītiestādi, kurā turētie noguldījumi ir kļuvuši nepieejami.
- 50 Vispirms ir konstatējams, ka Direktīvas 94/19 7. panta 6. punkta formulējums, ar ko dalībvalstīm ir uzlikts pienākums nodrošināt to, ka “noguldītāju tiesības uz kompensāciju” var tikt izmantotas, noguldītājam ceļot prasību attiecībā uz noguldījumu garantiju sistēmu, pašas par sevi nedod iespēju atbildēt uz iesniedzējtiesas jautājumu, tādēļ ir nepieciešams ņemt vērā arī šīs normas kontekstu, kā arī minētās direktīvas mērķi.
- 51 Direktīva 94/19 paredz neatkarīgi no noguldījumu atrašanās vietas Savienībā radīt noguldītāju aizsardzību, ja noguldījumi, kas veikti kredītiestādēs, kuras ietilpst noguldījumu garantiju sistēmā, nav pieejami (spriedums, 2004. gada 12. oktobris, *Paul* u.c., C-222/02, EU:C:2004:606, 26. punkts). Vienlaikus tās mērķis ir nodrošināt banku sistēmas stabilitāti, novēršot noguldījumu masveida izņemšanu ne tikai no kādas kredītiestādes, kas nonākusi grūtībās, bet arī no stabilām iestādēm pēc tam, kad sabiedrība ir zaudējusi uzticību šīs sistēmas stabilitātei (spriedums, 2018. gada 4. oktobris, *Kantarev*, C-571/16, EU:C:2018:807, 56. punkts un tajā minētā judikatūra). Tomēr Direktīvā 94/19, kā izriet citastarp no tās astotā apsvēruma, ir veikta tikai minimālā saskaņošana noguldījumu garantiju jomā (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2016. gada 21. decembris, *Vervloet* u.c., C-76/15, EU:C:2016:975, 82. punkts).
- 52 Šajā kontekstā ar Direktīvas 94/19 3. pantu dalībvalstīm ir uzlikts pienākums nodrošināt, ka to teritorijā tiek ieviesta un oficiāli atzīta viena vai vairākas noguldījumu garantiju sistēmas, bet kompetentajai iestādei, kas ir izdevusi attiecīgās kredītiestādes licenci, – pienākums sadarbībā ar garantiju sistēmu nodrošināt, lai kredītiestādes izpildītu savas saistības, kuras izriet no šīs sistēmas dalībnieku statusa. Mērķis ir nodrošināt noguldītājiem, ka kredītiestāde, kurā tie ir veikuši savus noguldījumus, piedalās noguldījumu garantiju sistēmā, lai to tiesības uz kompensāciju noguldījuma nepieejamības gadījumā tiktu nodrošinātas saskaņā ar minētās direktīvas noteikumiem, it īpaši tās 7. pantu (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2004. gada 12. oktobris, *Paul* u.c., C-222/02, EU:C:2004:606, 27.–29. punkts).
- 53 Saskaņā ar Direktīvas 94/19 7. panta 1.a punktu šādā gadījumā noguldījumu garantiju sistēmām ir jānodrošina, ka katra noguldītāja noguldījumu kopapjoma segums ir vismaz 100 000 EUR, ja vien aplūkojamie noguldījumi nav tādi, uz kuriem šāds garantiju segums nav attiecināms vispār – atbilstoši šīs direktīvas 2. pantam – vai uz kuriem attiecīgajā dalībvalstī šāds segums neattiecas vai attiecas tikai mazāks segums – atbilstoši minētās direktīvas 7. panta 2. punktam.

- 54 Turklāt saskaņā ar Direktīvas 94/19 10. panta 1. punktu noguldījumu garantiju sistēmām ir jāspēj izmaksāt naudu par pienācīgi pamatotiem noguldītāju prasījumiem saistībā ar nepieejamiem noguldījumiem, proti, divdesmit darbdienu laikā pēc dienas, kad kompetentās iestādes ir izdarījušas šīs direktīvas 1. panta 3. punktā minēto konstatējumu.
- 55 Tātad no Direktīvas 94/19 mērķiem un tās 7. panta 6. punkta konteksta izriet, ka šajā normā paredzētās “tiesības uz kompensāciju”, kuras apmērs ir noteikts šīs direktīvas 7. panta 1.a punktā, bet izmaksas kārtība precizēta tās 10. panta 1. punktā, nozīmē, ka noguldījumu garantiju sistēma atlīdzina vienīgi pienācīgi pamotus noguldītāju prasījumus, ja kompetentās iestādes atbilstoši Direktīvas 94/19 1. panta 3. punkta i) apakšpunktam ir konstatējušas attiecīgās kredītiestādes turēto noguldījumu nepieejamību.
- 56 Šādu šauru Direktīvas 94/19 7. panta 6. punkta interpretāciju atbalsta tās divdesmit ceturtais apsvērums, kurā precizēts, ka šī direktīva nedrīkst radīt situāciju, kad dalībvalstis vai to kompetentās iestādes ir atbildīgas attiecībā pret noguldītājiem, ja tās ir nodrošinājušas to, ka ir ieviesta un oficiāli atzīta viena vai vairākas sistēmas, kas garantē noguldījumus vai pašas kredītiestādes, kā arī atbilstīgi minētajā direktīvā paredzētajiem nosacījumiem nodrošina kompensāciju un aizsardzību noguldītājiem.
- 57 Šajā kontekstā Tiesa 2004. gada 12. oktobra spriedumā *Paul* u.c. (C-222/02, EU:C:2004:606, 50. un 51. punkts) jau ir precizējusi, ka, tā kā noguldītāju noguldījumu nepieejamības gadījumā noguldītājiem ir garantēta Direktīvā 94/19 paredzētā kompensācija, tā noguldītājiem nepiešķir tiesības, kas tādā viņu noguldījumu nepieejamības gadījumā, kuru izraisījušas dalībvalstu kompetento iestāžu veiktās uzraudzības nepilnības, varētu radīt Savienības tiesību normās pamatotu valsts atbildību.
- 58 Apstākļi, uz ko norāda prasītāja pamatlietā – ka pretstatā šajā lietā aplūkojamajai kredītiestādei lietā, kurā taisīts iepriekšējā punktā minētais spriedums, aplūkojamā kredītiestāde nepiedalījās noguldījumu garantiju sistēmā –, nevar attaisnot atšķirīgu vērtējumu.
- 59 Turklāt, kā Tiesa jau ir norādījusi, nevar izslēgt, ka Direktīvā 94/19 paredzētās noguldījumu garantēšanas prakses efektivitāte būtu apdraudēta, ja atbildība par riskiem, kas nav tieši saistīti ar šīs sistēmas mērķi, piemēram, riskiem saistībā ar kompetento iestāžu nepilnīgi veiktu uzraudzību pār kredītiestādēm, būtu uzlikta dalībvalstu noguldījumu garantiju sistēmām. Proti, jo lielāki ir garantējamie riski, jo neefektīvākas kļūst noguldījumu garantijas un jo mazāk noguldījumu garantiju sistēma – līdzekļiem paliekot tādā pašā apmērā – var palīdzēt īstenot abus šīs direktīvas mērķus, kuri ir atgādināti šā sprieduma 51. punktā (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2016. gada 21. decembris, *Vervloet* u.c., C-76/15, EU:C:2016:975, 84. punkts).
- 60 Ņemot vērā iepriekš izklāstītos apsvērumus, uz trešā jautājuma a) daļu ir jāatbild, ka Direktīvas 94/19 7. panta 6. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tajā paredzētās noguldītāja tiesības uz kompensāciju attiecas tikai uz to, ka noguldījumu garantiju sistēma noguldītāja nepieejamos noguldījumus kompensē šīs direktīvas 7. panta 1.a punktā noteiktās summas apmērā, tiklīdz dalībvalsts kompetentā iestāde atbilstoši minētās direktīvas 1. panta 3. punkta i) apakšpunktam ir konstatējusi attiecīgās kredītiestādes turēto noguldījumu nepieejamību, un līdz ar to ar šīs direktīvas 7. panta 6. punktu nav pamatojamas minētā noguldītāja tiesības uz tādu zaudējumu atlīdzināšanu, kurus izraisījusi viņa noguldījumu kopējuma garantētās summas izmaksas aizkavēšana vai dalībvalsts kompetentās iestādes nepilnīga uzraudzība pār kredītiestādi, kurā turētie noguldījumi ir kļuvuši nepieejami.

Par ceturto jautājumu

- 61 Ar ceturto jautājumu iesniedzējtiesa būtībā vēlas noskaidrot, vai Direktīvas 94/19 1. panta 3. punkta i) apakšpunkts kopsakarā ar tās 7. panta 6. punktu un 10. panta 1. punktu ir jāinterpretē tādējādi, ka šīs normas nepieļauj tādu dalībvalsts tiesisko regulējumu vai līguma noteikumu, kurā paredzēts, ka

noguldījums, ko tur kredītiestāde, kuras maksājumi ir apturēti, kļūst atmaksājams vienīgi pēc tam, kad kompetentā iestāde ir anulējusi šai kredītiestādei izsniegto bankas licenci, un ar nosacījumu, ka noguldītājs ir tieši formulējis lūgumu atmaksāt šo noguldījumu. Ja atbilde būtu apstiprinoša, iesniedzējtiesa vaicā, vai no šīm vai citām Savienības tiesību normām izriet, ka tai, izskatot prasību par tādu zaudējumu atlīdzināšanu, kurus esot izraisījusi šāda noguldījuma garantētās summas izmaksāšana pēc šajā direktīvā paredzētā termiņa, nav jāņem vērā šāds dalībvalsts tiesiskais regulējums vai līguma noteikums.

- 62 Pirmām kārtām, ir jāatgādina, ka saskaņā ar Direktīvas 94/19 1. panta 3. punkta i) apakšpunktu jēdziens “nepieejams noguldījums” šīs direktīvas izpratnē nozīmē “noguldījum[u], kas ir izmaksājams, bet ko kredītiestāde nav izmaksājusi atbilstīgi normatīvajos aktos un līgumos paredzētajiem nosacījumiem, kas attiecas uz šo noguldījumu”, ja kompetentās iestādes ne vēlāk kā piecas darbdienu pēc tam, kad pirmo reizi pārliecinājušās par to, ka kredītiestāde nav izmaksājusi noguldījumus, kas ir izmaksājami, ir konstatējušas, ka ar tās finansiālajiem apstākļiem tieši saistītu iemeslu dēļ “attiecīgā kredītiestāde [...] pagaidām nespēj atmaksāt noguldījumu un ka pašlaik tai nav izredžu to izdarīt”.
- 63 No Direktīvas 94/19 1. panta 3. punkta i) apakšpunkta pirmās daļas formulējuma skaidri izriet, ka nepieciešams un pietiekams nosacījums, lai konstatētu noguldījuma, kas izmaksājams, nepieejamību, ir tas, ka, kompetentās iestādes ieskatā, attiecīgajā brīdī un ar tās finansiālo stāvokli tieši saistītu iemeslu dēļ kredītiestāde nespēj atmaksāt noguldījumus un ka pašlaik tai nav izredžu to izdarīt (spriedums, 2018. gada 4. oktobris, *Kantarev*, C-571/16, EU:C:2018:807, 49. punkts). Turklāt kompetentajai iestādei paredzētais maksimālais termiņš – piecas dienas –, kurā jāizpilda pietiekami precīzs beznosacījumu pienākums izdarīt šādu konstatējumu, saskaņā ar šīs direktīvas 1. panta 3. punkta i) apakšpunkta otro daļu ir obligāts termiņš, un nevienā citā minētās direktīvas normā atkāpes no tā nav paredzētas (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2018. gada 4. oktobris, *Kantarev*, C-571/16, EU:C:2018:807, 60. un 100. punkts). Tātad no Direktīvas 94/19 1. panta 3. punkta i) apakšpunkta formulējuma izriet, ka tajā ir minēts beznosacījumu un pietiekami precīzs pienākums, kas piešķir tiesības privātpersonām, un ka tātad tajā ir paredzēts noteikums ar tiešu iedarbību (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2018. gada 4. oktobris, *Kantarev*, C-571/16, EU:C:2018:807, 98.–104. punkts).
- 64 Otrām kārtām, Direktīvas 94/19 sistēmā, pirmkārt, konstatējums par kādas kredītiestādes turējumā esošu noguldījumu nepieejamību, ar ko tiek uzsākta procedūra, kuras rezultātā tiek iesaistītas dalībvalstu noguldījumu garantiju sistēmas, nosaka to, kā šīs sistēmas veic noguldījumu kopapjoma garantētās summas izmaksu atbilstoši šīs direktīvas 7. pantam. Otrkārt, saskaņā ar tās 10. panta 1. punktu šis konstatējums ir termiņa, kurā ir jānotiek šai atmaksai, proti, divdesmit darbdienu, sākumpunkts (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2018. gada 4. oktobris, *Kantarev*, C-571/16, EU:C:2018:807, 72. punkts).
- 65 Tā kā šis konstatējums ir saistīts ar kredītiestādes objektīvo finansiālo stāvokli un tas vispārīgā veidā attiecas uz visiem kredītiestādes turējumā esošajiem noguldījumiem kopā, nevis uz katru no tās turējumā esošajiem noguldījumiem, pietiek ar konstatējumu, ka minētā kredītiestāde nav atmaksājusi konkrētus noguldījumus un ka ir izpildīti Direktīvas 94/19 1. panta 3. punkta i) apakšpunkta nosacījumi, lai varētu konstatēt visu šīs iestādes turējumā esošo noguldījumu nepieejamību (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2018. gada 4. oktobris, *Kantarev*, C-571/16, EU:C:2018:807, 82. punkts), tostarp to noguldījumu, kas – piemērojamo likumisko un līgumisko noteikumu izpratnē – šāda konstatējuma dienā vēl nebija atmaksājami, un ka tādēļ kredītiestādei nebija pienākuma tos atmaksāt.
- 66 Kā norādīts ģenerālvokāta secinājumu 71. punktā, kompetentā iestāde, konstatējot noguldījumu nepieejamību Direktīvas 94/19 1. panta 3. punkta i) apakšpunkta izpratnē, nevar ņemt vērā noguldījumu, kas ir uzskatāms par neatmaksājamo piemērojamo likumisko un līgumisko noteikumu izpratnē, turpretī šāds noguldījums – saskaņā ar šo pašu normu – ir jākvalificē kā atmaksājams noguldījums, tiklīdz kompetentā iestāde ir konstatējusi attiecīgās kredītiestādes turēto noguldījumu nepieejamību.

- 67 Šāda interpretācija atbilst abiem Direktīvas 94/19 mērķiem, kas atgādināti šā sprieduma 51. punktā. Proti, kā norādīts ģenerālvokāta secinājumā 58. punktā, ja noguldījumiem, kas nav atmaksājami brīdī, kad kompetentā iestāde atbilstoši šīs direktīvas 1. panta 3. punkta i) apakšpunktam konstatē, ka kredītiestādes turēti konkrēti noguldījumi ir kļuvuši nepieejami, nebūtu šajā direktīvā paredzētā garantiju seguma, attiecīgie noguldītāji būtu pakļauti riskam, ka tie nevarētu atgūt savus noguldījumus, un banku sistēmas stabilitāti mazinātu sabiedrības neuzticēšanās savu noguldījumu garantiju segumam.
- 68 Šādā kontekstā no apstākļa, ka noguldījumu garantiju sistēma ir izmaksājusi kādam noguldītājam summas, kas atbilst noguldījumiem, kuri vēl nav kļuvuši atmaksājami Direktīvas 94/19 1. panta 3. punkta izpratnē, nevar izsecināt to, ka šī sistēma ir atkāpusies no šīs direktīvas 10. panta 1. punktā paredzētā pienākuma.
- 69 No tā izriet, ka Direktīvas 94/19 1. panta 3. punkta i) apakšpunkts – kopsakarā ar šīs direktīvas 7. panta 6. punktu un 10. panta 1. punktu – ir jāinterpretē tādējādi, ka tāda noguldījuma īpašnieks, kas – piemērojamo likumisko un līgumisko noteikumu izpratnē – vēl nav kļuvis atmaksājams, var izmantot savas tiesības uz šā noguldījuma garantētās summas izmaksāšanu, tiklīdz kompetentā iestāde ir izdarījusi konstatējumu par attiecīgās kredītiestādes turēto noguldījumu nepieejamību.
- 70 Trešām kārtām, tā kā to var konstatēt, ņemot vērā vienīgi Direktīvas 94/19 1. panta 3. punkta i) apakšpunktā minētos nosacījumus, kas atgādināti šā sprieduma 62. punktā, kredītiestādes turētu noguldījumu nepieejamības konstatējums nevar būt nedz atkarīgs no attiecīgās kredītiestādes bankas licences anulēšanas, nedz pakļauts nosacījumam, ka šā noguldījuma īpašnieks iepriekš attiecīgajai kredītiestādei ir lūdzis tā atmaksu, bet šis lūgums nav ticis apmierināts (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2018. gada 4. oktobris, *Kantarev*, C-571/16, EU:C:2018:807, 69. un 87. punkts, kā arī rezolutīvās daļas 1) un 3) punkts). Tātad šīs Direktīvas 94/19 normas ir jāinterpretē tādējādi, ka tās nepieļauj tādu dalībvalsts tiesisko regulējumu, kurā ir noteiktas šādas prasības vai kurā ir atļauti līguma noteikumi ar šādām prasībām.
- 71 Šajā kontekstā ir jāatgādina, ka saskaņā ar Tiesas pastāvīgo judikatūru visos gadījumos, kad direktīvas normas to satura ziņā ir beznosacījumu un pietiekami precīzas, privātpersonām ir tiesības uz tām atsaukties valsts tiesās tiesvedībā pret valsti, ja valsts noteiktajā termiņā nav transponējusi direktīvu valsts tiesībās vai arī ir transponējusi to nepareizi. Persona var atsaukties uz beznosacījumu un pietiekami precīzām direktīvas normām ne tikai attiecībā pret dalībvalsti un visām tās pārvaldes iestādēm, bet arī visām organizācijām un struktūrām, kuras atšķiras no privātpersonām un ir pielīdzināmas valstij vai nu tādēļ, ka tās ir publisko tiesību juridiskās personas, kuras plašākā nozīmē veido valsti, vai arī tādēļ, ka tās ir kādas valsts iestādes pakļautībā vai kontrolē, vai arī tādēļ, ka šī valsts iestāde tām ir uzticējusi veikt uzdevumu sabiedrības interesēs un tām šai nolūkā ir piešķirtas minētās īpašas pilnvaras (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2017. gada 10. oktobris, *Farrell*, C-413/15, EU:C:2017:745, 32.–34. punkts, kā arī 2018. gada 22. marts, *Anisimovienė u.c.*, C-688/15 un C-109/16, EU:C:2018:209, 109. punkts).
- 72 Turklāt jebkurai valsts tiesai, kura izskata lietu savas kompetences ietvaros, kā dalībvalsts institūcijai ir pienākums nepiemērot nevienu valsts tiesību normu, kas ir pretrunā Savienības tiesību normai, kurai ir tieša iedarbība tajā izskatāmajā lietā, bez vajadzības lūgt vai gaidīt, lai tā vispirms tiktu atcelta likumdošanas kārtībā vai ar kādu citu konstitūcijā paredzētu metodi (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2018. gada 4. decembris, *Minister for Justice and Equality un Commissioner of An Garda Síochána*, C-378/17, EU:C:2018:979, 35. punkts, kā arī 2019. gada 19. novembris, A. K. u.c. (Augstākās tiesas Disciplinārlietu palātas neatkarība), C-585/18, C-624/18 un C-625/18, EU:C:2019:982, 160. un 161. punkts, kā arī tajos minētā judikatūra).
- 73 Līdz ar to, tā kā – ņemot vērā šā sprieduma 63. punktā atgādināto – Direktīvas 94/19 1. panta 3. punkta i) apakšpunktam ir tieša iedarbība, dalībvalsts tiesai, kurā noguldījuma, kas kļuvis nepieejams šīs normas izpratnē, īpašnieks ir cēlis prasību par tādu zaudējumu atlīdzināšanu, kurus

izraisījusi šā noguldījuma garantētās summas izmaksas aizkavēšana, ir pienākums, pamatojoties uz Savienības tiesību pārākuma principu, nepiemērot dalībvalsts tiesību normu, kurā minētās summas izmaksa ir pakļauta šā sprieduma 70. punktā minētajiem nosacījumiem.

- 74 Saistībā ar šādu prasību dalībvalsts tiesa nevar ņemt vērā arī līguma noteikumu, kurā ir tikai pārņemta kāda dalībvalsts tiesību norma, kas nav saderīga ar Direktīvas 94/19 1. panta 3. punkta i) apakšpunktu. Kā norādīts ģenerālvokāta secinājumu 69. punktā, ja līguma noteikumā ir pārņemts ar Savienības tiesībām nesaderīgas valsts tiesību normas saturs, dalībvalsts tiesai uz šo noteikumu ir jāattiecinā sekas, kuras izriet no šīs normas nesaderīguma ar Savienības tiesībām.
- 75 Ņemot vērā iepriekš izklāstītos apsvērumus, uz ceturto jautājumu ir jāatbild, ka Direktīvas 94/19 1. panta 3. punkta i) apakšpunkts kopsakarā ar tās 7. panta 6. punktu un 10. panta 1. punktu ir jāinterpretē tādējādi, ka šīs normas nepieļauj tādu dalībvalsts tiesisko regulējumu vai līguma noteikumu, kurā paredzēts, ka noguldījums, ko tur kredītiestāde, kuras maksājumi ir apturēti, kļūst atmaksājams vienīgi pēc tam, kad kompetentā iestāde ir anulējusi šai kredītiestādei izsniegto bankas licenci, un ar nosacījumu, ka noguldītājs ir tieši formulējis lūgumu atmaksāt šo noguldījumu. Saskaņā ar Savienības tiesību normu pārākuma principu ikvienai dalībvalsts tiesai, kurā celta prasība par tādu zaudējumu atlīdzināšanu, kurus esot izraisījusi šāda noguldījuma garantētās summas izmaksāšana tikai pēc šīs direktīvas 10. panta 1. punktā paredzētā termiņa, izskatot prasību, ir pienākums nepiemērot attiecīgo dalībvalsts tiesisko regulējumu vai līguma noteikumu.

Par otro jautājumu

- 76 Ar otrā jautājuma pirmo daļu iesniedzējtiesa būtībā vēlas noskaidrot, vai Regulas Nr. 1093/2010 17. panta 3. punkts kopsakarā ar tās 27. apsvērumu ir jāinterpretē tādējādi, ka noguldītājs var atsaukties uz tādu EBI ieteikumu kā Ieteikums EBA/REC/2014/02, kas pieņemts, pamatojoties uz šo normu, un ar ko ir konstatēts Direktīvas 94/19 1. panta 3. punkta i) apakšpunkta pārkāpums, lai pamatotu prasību par tādu zaudējumu atlīdzināšanu, kurus izraisījis minētais Savienības tiesību normu pārkāpums, lai gan šis noguldītājs nav šā ieteikuma adresāts.
- 77 Ar šā jautājuma otro daļu iesniedzējtiesa vaicā, vai Ieteikums EBA/REC/2014/02 ir spēkā, ciktāl, pirmkārt, ar to ir konstatēts tādas Savienības tiesību normas pārkāpums, kurā, kā norāda minētā tiesa, nav noteiktas skaidras un beznosacījumu saistības šīs regulas 27. apsvēruma izpratnē, un, otrkārt, tas ir adresēts *BNB*, kas, kā norāda iesniedzējtiesa, nav saistīta ar dalībvalsts noguldījumu garantiju sistēmu un nav kompetentā iestāde Regulas Nr. 1093/2010 4. panta 2. punkta iii) apakšpunkta izpratnē.

Par Regulas Nr. 1093/2010 17. panta 3. punkta interpretāciju

- 78 Regulas Nr. 1093/2010 17. panta 3. punkta pirmajā daļā ir paredzēts, ka EBI var – ne vēlāk kā divu mēnešu laikā pēc tā 2. punktā minētās izmeklēšanas sākšanas – sniegt iesaistītajai kompetentajai iestādei ieteikumu, norādot pasākumus, kas veicami, lai nodrošinātu atbilstību Savienības tiesību aktiem. Šāds ieteikums tiek sniegts pēc izmeklēšanas, ko EBI sākusī gadījumā, kad dalībvalsts iestādēm saistībā ar to veiktās uzraudzības praksi tiek pārņemta Savienības tiesību normu, it īpaši šīs regulas 1. panta 2. punktā minēto aktu, tostarp Direktīvas 94/19, nepiemērošana vai nepareiza vai nepietiekama piemērošana.
- 79 Kā atgādināts ģenerālvokāta secinājumu 76. punktā, EBI ieteikums, kas pamatots ar Regulas Nr. 1093/2010 17. panta 3. punktu, iekļaujas Savienības aktu kategorijā, kura paredzēta LESD 288. panta piektajā daļā, ar ko iestādēm, kuras ir tiesīgas pieņemt šādus aktus, ir piešķirtas pamudināšanas un pārliecināšanas pilnvaras, kas atšķiras no pilnvarām pieņemt ar saistošu spēku apveltītus aktus (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2018. gada 20. februāris, Beļģija/Komisija, C-16/16 P, EU:C:2018:79, 26. punkts).

- 80 Tomēr no Tiesas judikatūras izriet – pat ja ieteikumu mērķis nav radīt juridiski saistošas sekas, valsts tiesām, lai atrisinātu izskatīšanā esošus strīdus, ir jāņem vērā ieteikumi, it īpaši tad, ja tajos sniegti paskaidrojumi par to valsts tiesību normu interpretāciju, kuras pieņemtas ar mērķi nodrošināt ieteikumu izpildi vai kuru mērķis ir papildināt saistošus Savienības noteikumus (šajā nozīmē skat. spriedumus, 1989. gada 13. decembris, *Grimaldi*, C-322/88, EU:C:1989:646, 18. punkts; 2003. gada 11. septembris, *Altair Chimica*, C-207/01, EU:C:2003:451, 41. punkts, kā arī 2016. gada 15. septembris, *Koninklijke KPN u.c.*, C-28/15, EU:C:2016:692, 41. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 81 Ņemot vērā iepriekš izklāstītos apsvērumus, uz otrā jautājuma pirmo daļu ir jāatbild, ka Regulas Nr. 1093/2010 17. panta 3. punkts kopsakarā ar tās 27. apsvērumu ir jāinterpretē tādējādi, ka dalībvalsts tiesai, risinot tajā izskatāmo strīdu, piemēram, saistībā ar prasību, ar ko lūgts atzīt dalībvalsts atbildību par zaudējumiem, kuri privātpersonai nodarīti Savienības tiesību normu nepiemērošanas vai nepareizas vai nepietiekamas piemērošanas rezultātā, par ko veikta EBI izmeklēšanas procedūra, kuras noslēgumā pieņemts tās ieteikums, ir jāņem vērā šis ieteikums, kas pieņemts, pamatojoties uz šo normu. Lai gan privātpersona, kurai zaudējumi nodarīti tāda Savienības tiesību normu pārkāpuma rezultātā, kas konstatēts šādā ieteikumā, nav tā adresāte, ir nepieciešami, ka tā var pamatoties uz šo ieteikumu, lai panāktu, ka dalībvalsts tiesas, kurām piekritīga attiecīgā lieta, atzītu attiecīgās dalībvalsts atbildību par minēto Savienības tiesību normu pārkāpumu.

Par Ieteikuma EBA/REC/2014/02 spēkā esamību

- 82 Vispirms ir jānorāda, ka, lai gan LESD 263. pants atcelšanas prasības ietvaros izslēdz Tiesas veiktu pārbaudi par aktiem, kuri pēc būtības ir ieteikumi, no LES 19. panta 3. punkta b) apakšpunkta un LESD 267. panta pirmās daļas b) punkta izriet, ka Tiesas kompetencē ir sniegt prejudiciālu nolēmumu par Savienības iestāžu pieņemto aktu interpretāciju un spēkā esamību bez jebkādiem izņēmumiem (šajā nozīmē skat. spriedumus, 1989. gada 13. decembris, *Grimaldi*, C-322/88, EU:C:1989:646, 8. punkts; 2017. gada 13. jūnijs, *Florescu u.c.*, C-258/14, EU:C:2017:448, 71. punkts; 2018. gada 20. februāris, Beļģija/Komisija, C-16/16 P, EU:C:2018:79, 44. punkts, kā arī 2019. gada 14. maijs, M u.c. (Atteikums piešķirt bēgļa statusu), C-391/16, C-77/17 un C-78/17, EU:C:2019:403, 71. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 83 No tā izriet, ka Tiesai ir kompetence prejudiciāla nolēmuma ietvaros spriest par to, vai spēkā ir Ieteikums EBA/REC/2014/02, kurā EBI iesaka *BNB* un *FGVB* veikt pasākumus, kas nepieciešami, lai nodrošinātu atbilstību Direktīvai 94/19, tajā skaitā lai izbeigtu tās 1. panta 3. punkta i) apakšpunkta pārkāpumu.
- 84 Iesniedzējtiesa uzskata, ka, tā kā šajā normā – pretstatā Regulas Nr. 1093/2010 27. apsvērumam – dalībvalstīm nav noteikti skaidri beznosacījumu pienākumi un noguldītājiem nav tieši piešķirtas tiesības, ar Ieteikumu EBA/REC/2014/02 nevarēja atzīt, ka minētā norma ir pārkāpta.
- 85 Šajā ziņā vispirms ir jānorāda, ka Direktīva 94/19 ir viens no Savienības aktiem, kuri minēti Regulas Nr. 1093/2010 1. panta 2. punktā, un ka līdz ar to – saskaņā ar šīs regulas 17. panta 1. punktu un 2. punkta pirmo daļu – EBI var izmeklēt apgalvojumus par to, ka kompetentā iestāde nav piemērojusi vai nepareizi vai nepietiekami piemērojusi šīs direktīvas normas.
- 86 Turklāt, kā konstatēts šā sprieduma 63. punktā, Direktīvas 94/19 1. panta 3. punkta i) apakšpunktam ir ne tikai tieša iedarbība un tas ir uzskatāms par tiesību normu, ar kuru paredzēts piešķirt privātpersonām tiesības, ļaujot noguldītājiem celt prasību par noguldījumu novēlotās atmaksas, ar ko pārkāpta šī norma, rezultātā radīto zaudējumu atlīdzināšanu, bet tajā ir arī noteikts pietiekami precīzs beznosacījumu pienākums kompetentajai iestādei Regulas Nr. 1093/2010 4. panta 2. punkta iii) apakšpunkta izpratnē.

- 87 Kā norādīts ģenerāladvokāta secinājumu 116. punktā, šādos apstākļos iesniedzējtiesas šaubas par Ieteikuma EBA/REC/2014/02 spēkā esamību, ciktāl Direktīvas 94/19 1. panta 3. punkta i) apakšpunktā nav noteikti skaidri beznosacījumu pienākumi, ir nepamatotas.
- 88 Vēl jāpiebilst, ka Regulas Nr. 1093/2010 27. apsvērumu, ciktāl tajā norādīts, ka šīs regulas 17. pantā paredzētais mehānisms “būtu jāpiemēro jomās, kurās Savienības tiesību akti nosaka skaidras un bezierunu saistības”, nevar saprast tādējādi, ka tas ieteikuma pieņemšanu uz minētās regulas 17. panta 3. punkta pamata pakļautu nosacījumam, ka šis ieteikums jebkurā gadījumā attiecas uz Savienības tiesību normu, kurā ir noteikti skaidri beznosacījumu pienākumi.
- 89 Proti, vienīgi Regulas Nr. 1093/2010 17. panta 6. punkts, līdzīgi tam, kas teikts šīs regulas 29. apsvērumā, individuāla EBI lēmuma pieņemšanu attiecībā uz kādu finanšu iestādi pakļauj nosacījumam, ka šim lēmumam ir jābūt pamatotam ar šīs regulas 1. panta 2. punktā minētā aktā ietvertu normu, kas ir “tieši piemērojama finanšu iestādēm”. Turpretī šāds nosacījums nav pārņemts nedz minētās regulas 17. panta 1. un 2. punktā, kas attiecas uz izmeklēšanas procedūras sākšanu, nedz tās pašas regulas 17. panta 3. punktā, kurā runa ir par EBI ieteikuma sniegšanu. Tādēļ, ja ar Regulas Nr. 1093/2010 17. panta 2. un 3. punktu piešķirtā EBI kompetence tiktu izmantota tikai tādējādi, ka ar pieņēmumiem tiktu apšaubītas skaidras beznosacījumu Savienības tiesību normas, faktiski tiktu izvirzīts papildu nosacījums, kāds pēdējās minētajās normās nav paredzēts.
- 90 Tomēr, lai gan Savienības tiesību akta preambula var precizēt šā akta tiesību normu saturu un sniedz interpretācijas elementus, kas var izskaidrot minētā akta autora gribu, tai nav juridiski saistoša spēka un uz to nevar atsaukties, lai atkāptos no attiecīgā akta normām vai lai šīs normas interpretētu acīmredzami pretēji to formulējumam (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2019. gada 19. decembris, *Puppinck u.c./Komisija*, C-418/18 P, EU:C:2019:1113, 75. un 76. punkts, kā arī tajos minētā judikatūra).
- 91 Iesniedzējtiesas šaubas attiecībā uz Ieteikuma EBA/REC/2014/02 spēkā esamību ir saistītas arī ar apstākli, ka tas ir adresēts *FGVB* un *BNB*, lai gan, kā norāda minētā tiesa, šā ieteikuma sniegšanas dienā *BNB* nebija saistības ar dalībvalsts noguldījumu garantiju sistēmu un tā nebija kompetentā iestāde Regulas Nr. 1093/2010 4. panta 2. punkta iii) apakšpunkta izpratnē.
- 92 No šīs tiesību normas izriet, ka jēdziens “kompetentās iestādes” šīs regulas izpratnē nozīmē “attiecībā uz noguldījumu garantiju sistēmām – iestādes, kuras pārvalda noguldījumu garantiju sistēmas saskaņā ar Direktīvu [94/19], vai gadījumā, ja noguldījumu garantiju sistēmas darbību nodrošina privāts uzņēmums, – valsts iestāde, kas uzrauga šādas sistēmas atbilstīgi minētajai direktīvai”.
- 93 Turklāt minētā norma ir lasāma kopsakarā ar Direktīvas 94/19 3. panta 1. punktu, ar kuru katrai dalībvalstij ir uzlikts pienākums nodrošināt to, ka tās teritorijā tiek ieviesta un oficiāli atzīta viena vai vairākas noguldījumu garantiju sistēmas, kā arī ar šīs direktīvas 1. panta 3. punkta i) apakšpunktu, kurā paredzēta dalībvalstu rīcības brīvība izraudzīties kompetento iestādi, kas konstatē noguldījumu nepieejamību (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2018. gada 4. oktobris, *Kantarev*, C-571/16, EU:C:2018:807, 99. punkts).
- 94 Tomēr, kā norādīts ģenerāladvokāta secinājumu 107. punktā, lietā, kurā taisīts 2018. gada 4. oktobra spriedums *Kantarev* (C-571/16, EU:C:2018:807), tika atzīts, ka *BNB* bija kompetentā iestāde, kas atbilstoši Direktīvas 94/19 1. panta 3. punkta i) apakšpunktam konstatē noguldījumu nepieejamību.
- 95 Līdz ar to attiecībā uz 2014. gada 17. oktobrī piemērojamajiem Bulgārijas tiesību aktiem iesniedzējtiesai ir jānoskaidro, kurā datumā EBI Ieteikums EBA/REC/2014/02 tika nosūtīts *BNB*, vai pēdējā minētā bija institūcija, kurai uzticēta dalībvalsts noguldījumu garantiju sistēmas pārvaldība vai attiecīgā gadījumā uzraudzība atbilstoši Direktīvai 94/19, un, konkrētāk, vai tā bija kompetentā iestāde, kas, pamatojoties uz šīs direktīvas 1. panta 3. punkta i) apakšpunktu, konstatē noguldījumu nepieejamību.

- 96 Šajā ziņā tai citastarp ir jāpārlicinās par to, vai ir iespējams atbilstoši šai normai interpretēt Kredītiestāžu likuma 36. pantu, ar kuru *BNB* ir pilnvarota un tai ir pienākums anulēt bankai izsniegtu licenci, ja tā vairāk nekā septiņas darbdienu vairs neizpilda savas finansiālās saistības, kurām iestājies izpildes termiņš, ja šāda neizpilde ir cieši saistīta ar šīs bankas finansiālo stāvokli un ja *BNB* nešķiet ticami, ka minētā banka saprātīgā termiņā izpildīs savas finansiālās saistības, un šo lēmumu par anulēšanu tā pieņem piecu darbdienu laikā pēc šāda konstatējuma.
- 97 Jebkurā gadījumā tas, ka nav konstatēts, ka noguldījums ir nepieejams Direktīvas 94/19 1. panta 3. punkta i) apakšpunkta izpratnē, varētu būt uzskatāms par pietiekami būtisku Savienības tiesību pārkāpumu, un līdz ar to dalībvalsti varētu saukt pie atbildības par Savienības tiesību normu pārkāpumu (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2018. gada 4. oktobris, *Kantarev*, C-571/16, EU:C:2018:807, 115. punkts).
- 98 Tik tiešām, Ieteikumā EBA/REC/2014/02 EBI ir paudusi uzskatu, ka, tā kā nevienā aktā nebija tieši formulēta konstatējuma par *KTB* turēto noguldījumu nepieejamību Direktīvas 94/19 1. panta 3. punkta i) apakšpunkta izpratnē, *BNB* pieņemtais lēmums pakļaut *KTB* īpašai uzraudzībai un apturēt tās saistību izpildi bija pielīdzināms šādam konstatējumam.
- 99 Tomēr – kā Tiesa jau ir nospriedusi – noguldījumu nepieejamība ir obligāti jākonstatē ar dalībvalsts kompetentās iestādes tieši formulētu lēmumu, un tā nav izsecināma no citiem dalībvalstu kompetento iestāžu aktiem, piemēram, par bankas, kuras turētie noguldījumi ir kļuvuši nepieejami, pakļaušanu īpašai uzraudzībai (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2018. gada 4. oktobris, *Kantarev*, C-571/16, EU:C:2018:807, 73. un 77. punkts).
- 100 No tā izriet, ka iesniedzējtiesa, izskatot prasību pamatlietā, nevar balstīties uz premisu, ka *BNB* lēmums pakļaut *KTB* īpašai uzraudzībai un apturēt tās saistību izpildi ir pielīdzināms konstatējumam par *KTB* turēto noguldījumu nepieejamību, jo tas būtu pretrunā Tiesas interpretācijai par Direktīvas 94/19 1. panta 3. punkta i) apakšpunktu.
- 101 Ņemot vērā iepriekš izklāstītos apsvērumus, uz otrā jautājumu otro daļu ir jāatbild, ka Ieteikums EBA/REC/2014/02 nav spēkā, ciktāl ar to *BNB* lēmums pakļaut *KTB* īpašai uzraudzībai un apturēt tās saistību izpildi ir pielīdzināts konstatējumam par noguldījumu nepieejamību Direktīvas 94/19 1. panta 3. punkta i) apakšpunkta izpratnē.

Par trešā jautājuma b) daļu

- 102 Ar trešā jautājuma b) daļu iesniedzējtiesa būtībā vēlas noskaidrot, vai Direktīvas 2001/24 2. panta septītais ievilkums kopsakarā ar Hartas 17. panta 1. punktu un 52. panta 1. punktu ir jāinterpretē tādējādi, ka maksājumu apturēšana kā viens no uzraudzības pasākumiem, ko dalībvalsts centrālā banka piemēro kredītiestādes reorganizācijas vajadzībām, ir uzskatāma par nepamatotu un nesamērīgu iejaukšanos šīs kredītiestādes noguldītāju tiesībās uz īpašumu, kas varētu pamatot noguldītāju tiesības uz kompensāciju par zaudējumiem, kurus izraisījis šāds Savienības tiesību normu pārkāpums, pat ja par šā pasākuma piemērošanas laikposmu tiek aprēķināti līgumiskie procenti un ja noguldījumi, kas pārsniedz garantēto apmēru, un attiecīgie procenti var tikt atgūti dalībvalsts tiesību aktos paredzētajā vispārīgajā maksātnespējas procesā.
- 103 Šajā ziņā ir jānorāda, ka ar Direktīvu 2001/24 – kā izriet no tās 6. apsvēruma – ir izveidota tādu pasākumu savstarpējās atzišanas sistēma, kurus katra dalībvalsts ir veikusi, lai atjaunotu to kredītiestāžu ekonomisko dzīvotspēju, kurām tā ir izsniegusi darbības atļaujas, necenšoties saskaņot dalībvalstu tiesisko regulējumu šajā jomā (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2013. gada 24. oktobris, *LBI*, C-85/12, EU:C:2013:697, 22. punkts, kā arī 2016. gada 19. jūlijs, *Kotnik* u.c., C-526/14, EU:C:2016:570, 104. punkts).

- 104 Turklāt pretēji tam, ko apgalvo *BNB*, Direktīva 2001/24 var attiekties arī uz pilnībā iekšēju dalībvalsts situāciju. Proti, kā izriet jau no šīs direktīvas 1. panta 1. punkta formulējuma, skatot to kopsakarā ar tās 2. apsvērumu, tā attiecas uz kredītiestādēm, tostarp tādām, kam ir filiāles dalībvalstīs, kurās neatrodas attiecīgais galvenais birojs, kā arī uz šīm filiālēm. Turklāt, lai gan Direktīvā 2001/24 ir reglamentētas, piemēram, situācijas, kas varētu izveidoties sarežģījumu dēļ kredītiestādē, kurai ir filiāles citās dalībvalstīs, tā neietver nekādas norādes par to, ka tajā paredzētie reorganizācijas pasākumi būtu piemērojami vienīgi pārrobežu situācijās.
- 105 Saskaņā ar Direktīvas 2001/24 2. panta septīto ievilkumu par reorganizācijas pasākumiem šīs direktīvas izpratnē ir uzskatāmi pasākumi, kas, pirmkārt, paredzēti tam, lai saglabātu vai atjaunotu kādas kredītiestādes finansiālo stāvokli, un, otrkārt, varētu ietekmēt trešo personu iepriekš pastāvējušas tiesības. Konkrētāk, maksājumu apturēšanas pasākumi ietilpst šajos reorganizācijas pasākumos ar nosacījumu, ka tos – kā izriet no minētās direktīvas 6. apsvēruma un 3. panta 1. punkta – veic administratīvā vai tiesu iestāde (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2016. gada 19. jūlijs, *Kotnik u.c.*, C-526/14, EU:C:2016:570, 110. punkts).
- 106 Turklāt, tā kā ir jāuzskata, ka ar šādiem maksājumu apturēšanas pasākumiem Direktīvas 2001/24 2. panta septītā ievilkuma izpratnē tiek īstenotas Savienības tiesības Hartas 51. panta 1. punkta izpratnē, tiem ir jāatbilst tajā nostiprinātajām pamattiesībām, it īpaši tās 17. panta 1. punktā garantētajām tiesībām uz īpašumu (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2013. gada 26. februāris, *Åkerberg Fransson*, C-617/10, EU:C:2013:105, 17.–19. punkts, un 2019. gada 13. jūnijs, *Moro*, C-646/17, EU:C:2019:489, 66. un 67. punkts, kā arī tajos minētā judikatūra).
- 107 Tomēr Hartas 17. panta 1. punktā garantētās tiesības uz īpašumu nav absolūtas un to īstenošanai var uzlikt ierobežojumus ar nosacījumu, ka – atbilstoši Hartas 52. panta 1. punktam – tie ir paredzēti likumā, ka tie atbilst šo tiesību būtiskajam saturam un ka, ievērojot samērīguma principu, tie ir nepieciešami un faktiski atbilst Savienības atzītajiem vispārējo interešu mērķiem vai nepieciešamībai aizsargāt trešo personu tiesības un brīvības (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2016. gada 20. septembris, *Ledra Advertising u.c./Komisija un ECB*, no C-8/15 P līdz C-10/15 P, EU:C:2016:701, 69. un 70. punkts, kā arī tajos minētā judikatūra).
- 108 Ciktāl ar tādiem maksājumu apturēšanas pasākumiem kā pamatlietā aplūkojamie ir paredzēti saglabāt vai atjaunot kādas kredītiestādes finansiālo stāvokli, ir uzskatāms, ka tie faktiski atbilst Savienības atzītam vispārējo interešu mērķim. Proti, finanšu pakalpojumiem Savienības ekonomikā ir būtiska loma, un bankas un kredītiestādes ir būtisks finansējuma avots uzņēmumiem, kas darbojas dažādos tirgos. Turklāt bankas bieži vien ir savstarpēji cieši saistītas, un daudzas no tām darbojas starptautiskā mērogā. Šā iemesla dēļ vienas vai vairāku banku maksātnespēja rada risku, ka tā ātri izplatīsies uz citām bankām – gan attiecīgajā dalībvalstī, gan citās dalībvalstīs. Tas savukārt rada negatīvas ietekmes risku citās tautsaimniecības nozarēs (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2016. gada 19. jūlijs, *Kotnik u.c.*, C-526/14, EU:C:2016:570, 50. punkts, kā arī 2016. gada 20. septembris, *Ledra Advertising u.c./Komisija un ECB*, no C-8/15 P līdz C-10/15 P, EU:C:2016:701, 72. punkts).
- 109 Iesniedzējtiesai, ņemot vērā visus pamatlietu raksturojošos apstākļus, būtu jānoskaidro, vai aplūkojamie uzraudzības pasākumi tiem izvirzīto mērķu ziņā ir uzskatāmi par pārmērīgu un nepieļaujamu iejaukšanos, kas skar prasītājas pamatlietā tiesību uz īpašumu pašu būtību, un it īpaši tas, vai, ņemot vērā finansiālu zaudējumu risku, kam tās maksātnespējas gadījumā būtu pakļauti *KTB* noguldītāji, citi, mazāk ierobežojoši pasākumi, piemēram, maksājumu daļēja apturēšana vai *KTB* darbības daļēja ierobežošana, būtu devuši iespēju sasniegt tos pašus rezultātus.
- 110 No lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu izriet, ka pamatlietā aplūkojamo uzraudzības pasākumu piemērojamība bija ierobežota laikā ziņā un ka šajā laikposmā par apturētajām finansiālajām saistībām tika aprēķināti līgumiskie procenti atbilstoši dalībvalsts tiesību aktiem. Turklāt papildus tam, ka

prasītājam pamatlietā ar *FGVB* starpniecību tika izmaksāta *KTB* turēto noguldījumu kopapjoma garantētā summa, viņas noguldījumu daļa, kas pārsniedz garantēto summu, vēl ir jāatgūst maksātnespējas procesā, kas sākts pret šo banku.

- 111 Ņemot vērā iepriekš izklāstītos apsvērumus, uz trešā jautājuma b) daļu ir jāatbild, ka Direktīvas 2001/24 2. panta septītais ievilkums kopsakarā ar Hartas 17. panta 1. punktu un 52. panta 1. punktu ir jāinterpretē tādējādi, ka maksājumu apturēšana kā viens no pasākumiem, ko dalībvalsts centrālā banka piemēro kredītiestādes reorganizācijas vajadzībām, lai saglabātu vai atjaunotu šīs kredītiestādes finansiālo stāvokli, ir uzskatāma par nepamatotu un nesamērīgu iejaukšanos šīs kredītiestādes noguldītāju tiesībās uz īpašumu, ja ar to netiek ievērota šo tiesību būtība un ja, ņemot vērā finansiālu zaudējumu risku, kam tās maksātnespējas gadījumā būtu pakļauti noguldītāji, citi, mazāk ierobežojoši pasākumi būtu devuši iespēju sasniegt tos pašus rezultātus, bet par to ir jāpārlicinās iesniedzējtiesai.

Par trešā jautājuma c)–e) daļu

- 112 Ar trešā jautājuma c), d) un e) daļu, kuras jāizskata kopā, iesniedzējtiesa būtībā vaicā, vai principi, kurus Tiesa izklāstījusi saistībā ar kādas dalībvalsts atbildību par zaudējumiem, kas privātpersonai nodarīti ar Savienības tiesību normu pārkāpumu, ir jāinterpretē tādējādi, ka tie nepieļauj tādu dalībvalsts tiesisko regulējumu, saskaņā ar kuru privātpersonu tiesības uz tādu zaudējumu atlīdzināšanu, kurus izraisījusi attiecīgā dalībvalsts iestāde, ir atkarīgas no vairākiem priekšnosacījumiem, pirmkārt, no zaudējumus izraisījušā akta vai bezdarbības iepriekšējas atcelšanas, otrkārt, no nodoma nodarīt šādus zaudējumus un, treškārt, no privātpersonas pienākuma sniegt pierādījumus par to, ka pirms prasības par zaudējumu atlīdzināšanu celšanas tai bija faktiski un noteikti nodarīts mantisks zaudējums.
- 113 Vispirms ir jāatgādina, ka saskaņā ar Tiesas pastāvīgo judikatūru princips, ka valsts ir atbildīga par zaudējumiem, kas privātpersonām ir nodarīti ar Savienības tiesību pārkāpumu, kurā tā ir vainojama, ir raksturīgs Savienības pamatā esošo Līgumu sistēmai. Privātpersonām, kurām nodarīts kaitējums, ir tiesības uz kompensāciju, ja ir izpildīti trīs nosacījumi, proti, ja pārkāptās Savienības tiesību normas mērķis ir piešķirt tiesības privātpersonām, ja šīs normas pārkāpums ir pietiekami būtisks un ja ir tieša cēloņsakarība starp šo pārkāpumu un privātpersonām nodarīto kaitējumu (spriedums, 2018. gada 4. oktobris, *Kantarev*, C-571/16, EU:C:2018:807, 92. un 94. punkts, kā arī tajos minētā judikatūra).
- 114 Lai gan Savienības tiesības neizslēdz, ka, pamatojoties uz valsts tiesību normām, valsts atbildībai par Savienības tiesību pārkāpumu var tikt noteikti mazāk ierobežojoši nosacījumi, tās turpretī neļauj valsts tiesību normās šajā ziņā paredzēt papildu nosacījumus (spriedums, 2018. gada 4. oktobris, *Kantarev*, C-571/16, EU:C:2018:807, 120. un 121. punkts, kā arī tajos minētā judikatūra).
- 115 Kā atgādināts šā sprieduma 63. punktā, Direktīvas 94/19 1. panta 3. punkta i) apakšpunkts ir uzskatāms par tiesību normu, ar kuru ir paredzēts piešķirt privātpersonām tiesības, ļaujot noguldītājiem celt prasību par noguldījumu novēlotās atmaksas rezultātā nodarīto zaudējumu atlīdzināšanu, vienlaikus dalībvalsts tiesai, kas izskata šādu prasību, ir jāpārlicinās par to, vai, pirmkārt, fakts, ka noguldījumu nepieejamība nav tikusi konstatēta šajā tiesību normā paredzētajā piecu darbdienu termiņā, lai gan šajā tiesību normā skaidri norādītie nosacījumi bija iestājušies, pamatlietas faktiskajos apstākļos ir uzskatāms par pietiekami būtisku pārkāpumu Savienības tiesību izpratnē un, otrkārt, vai pastāv tieša cēloņsakarība starp šo pārkāpumu un noguldītājam nodarītajiem zaudējumiem (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2018. gada 4. oktobris, *Kantarev*, C-571/16, EU:C:2018:807, 117. punkts).
- 116 Ir jāatgādina, ka saskaņā ar pastāvīgo judikatūru, ja nav Savienības tiesiskā regulējuma attiecīgajā jautājumā, atbilstoši procesuālās autonomijas principam katras dalībvalsts tiesību sistēmā ir jānosaka kompetentās tiesas un tiesvedības procesuālie noteikumi, kam jānodrošina to tiesību aizsardzība, kuras attiecīgajām personām piešķir Savienības tiesības. Tādējādi, ciktāl nosacījumi valsts saukšanai pie

- atbildības ir izpildīti – un tas ir jānoskaidro dalībvalsts tiesām –, valstij ir jānovērš aplūkojamā Savienības tiesību normu pārkāpuma rezultātā privātpersonai nodarītā kaitējuma sekas atbilstoši valsts tiesību aktiem par atbildību, ievērojot, ka valsts tiesību aktos par kaitējuma atlīdzību ietvertie nosacījumi nevar būt mazāk labvēlīgi par nosacījumiem, kuri attiecas uz līdzīgām iekšzemes prasībām (līdzvērtības princips), un to piemērošana nevar būt tāda, kas kaitējuma atlīdzināšanu padarītu praktiski neiespējamu vai pārmērīgi grūtu (efektivitātes princips) (spriedums, 2018. gada 4. oktobris, *Kantarev*, C-571/16, EU:C:2018:807, 122. un 123. punkts, kā arī tajos minētā judikatūra). Abu šo principu ievērošana ir jāanalizē, ņemot vērā attiecīgo tiesību normu lomu visā procesā, procesa norisi un šo normu īpatnības dažādajās dalībvalsts instancēs (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2019. gada 11. septembris, *Călin*, C-676/17, EU:C:2019:700, 31. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 117 Konkrētāk, attiecībā uz efektivitātes principu ikviens gadījums, kad rodas jautājums, vai valsts procesuālā tiesību norma nepadara praktiski neiespējamu vai pārmērīgi sarežģītu Savienības tiesību sistēmā privātpersonām piešķirto tiesību īstenošanu, vajadzības gadījumā ir jāņem vērā dalībvalsts tiesu sistēmas pamatprincipi, piemēram, tiesību uz aizstāvību aizsardzība, tiesiskās drošības princips un tiesvedības pienācīga norise (šajā nozīmē skat. spriedumus, 1995. gada 14. decembris, *Peterbroeck*, C-312/93, EU:C:1995:437, 14. punkts; 1995. gada 14. decembris, *van Schijndel* un *van Veen*, C-430/93 un C-431/93, EU:C:1995:441, 19. punkts; 2017. gada 15. marts, *Aquino*, C-3/16, EU:C:2017:209, 53. punkts, kā arī 2019. gada 11. septembris, *Călin*, C-676/17, EU:C:2019:700, 42. punkts).
- 118 Uzdote jautājumi ir jāizskata, ņemot vērā šos apsvērumus.
- 119 Attiecībā uz pirmo dalībvalsts tiesību aktos paredzēto procesuālo nosacījumu, ka privātpersonas iespējas celt prasību par tādu zaudējumu atlīdzināšanu, kurus esot izraisījis Savienības tiesību normu pārkāpums, ir atkarīgas no zaudējumus izraisījušā akta vai bezdarbības iepriekšējas atcelšanas, iesniedzējtiesa precizē, ka pamatlietā šādu nosacījumu nav iespējams izpildīt, jo uzraudzības un reorganizācijas pasākumu, kurus *BNB* veikusi attiecībā pret *KTB*, adresāti nebija privātpersonas, tostarp šīs kredītiestādes noguldītāji, un ka līdz ar to šīs personas prasība par šādu pasākumu atcelšanu nebūtu pieņemama.
- 120 Šāds nosacījums varētu pārmērīgi sarežģīt tādu zaudējumu atlīdzināšanu, kurus izraisījis Savienības tiesību normu pārkāpums, ja darbības vai bezdarbības, ar kuru radīti šie zaudējumi, atcelšanas iespēja praksē ir izslēgta vai ļoti neliela, un līdz ar to nav saprātīgi šādu nosacījumu piemērot attiecībā uz personu, kurai nodarīti zaudējumi (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2018. gada 4. oktobris, *Kantarev*, C-571/16, EU:C:2018:807, 143., 146. un 147. punkts).
- 121 Attiecībā uz dalībvalsts tiesību aktos paredzēto otro nosacījumu – publiskās iestādes vai tās pārstāvja rīcību ar nodomu nodarīt šādus zaudējumus – Savienības tiesību normas nepieļauj tādu dalībvalsts tiesisko regulējumu, kas privātpersonu tiesības uz kompensāciju pakļauj papildu nosacījumam, kurš pārsniedz to pietiekami būtiska Savienības tiesību pārkāpuma tvērumu, proti, ka bijusi rīcība ar nodomu, kā teikts Kredītiestāžu likuma 79. panta 8. punktā (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2018. gada 4. oktobris, *Kantarev*, C-571/16, EU:C:2018:807, 126.–128. punkts un rezolutīvās daļas 5) punkta otrais ievilkums).
- 122 Attiecībā uz dalībvalsts tiesību aktos paredzēto trešo nosacījumu – ka prasītājam ir jāsniedz pierādījumi par to, ka pirms prasības par zaudējumu atlīdzināšanu celšanas viņai bija faktiski un noteikti nodarīti zaudējumi, – ir jāatgādina, ka privātpersonu, kurām nodarīti zaudējumi, pienākums juridiski pienācīgi pierādīt, kādā apmērā nodarīti zaudējumi, ko izraisījis Savienības tiesību normu pārkāpums, principā ir uzskatāms par nosacījumu valsts saukšanai pie atbildības par šiem zaudējumiem.
- 123 No lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu izriet, ka prasītāja pamatlietā nepārprotami ir aprēķinājusi viņai nodarītos zaudējumus, ko esot izraisījuši Savienības tiesību normu pārkāpumi, kurus viņa attiecina uz *BNB*. Prasītāja pamatlietā savā pirmajā prasījumā viņai nodarītos zaudējumus, kas vienādi

ar likumiskajiem procentiem par *KTB* turēto noguldījumu kopapjoma garantēto summu par laikposmu no šīs bankas maksātspējas statusa sākumdienas līdz dienai, kad viņai tika izmaksāta noguldījumu kopapjoma garantētā summa, ir novērtējusi 8627,96 BGN (aptuveni 4400 EUR) apmērā. Prasītāja pamatlietā otrajā prasījumā viņai nodarītos zaudējumus, proti, noguldījumu kopsummas un to garantētās summas starpību, ir aplēsusi 44 070,90 BGN (aptuveni 22 500 EUR) apmērā.

- 124 Iesniedzējtiesa uzskata, ka prasītājas pamatlietā otrajā prasījumā runa ir nevis par faktiskiem un noteiktiem zaudējumiem, bet gan par zaudējumiem, kas vēl nav radušies, jo maksātspējas process, kurā prasītāja pamatlietā varētu panākt to summu atmaksu, kuras pārsniedz viņas noguldījumu kopapjoma garantēto summu, vēl nav beidzies. Ja arī šāds apstāklis ir jāņem vērā, prasību pamatlietā izskatot pēc būtības, jautājumam par prasības pieņemamību tas tomēr nav nozīmīgs.
- 125 Šajā ziņā ir lietderīgi atgādināt, ka, tā kā atlīdzinājumam par Savienības tiesību normu pārkāpuma rezultātā privātpersonai nodarītu kaitējumu ir jābūt atbilstīgam, lai varētu nodrošināt tās tiesību efektīvu aizsardzību (spriedumi, 1996. gada 5. marts, *Brasserie du pêcheur* un *Factortame*, C-46/93 un C-48/93, EU:C:1996:79, 82. punkts, kā arī 2019. gada 29. jūlijs, *Hochtief Solutions Magyarországi Fióktelepe*, C-620/17, EU:C:2019:630, 46. punkts), valstu tiesas ir tiesīgas nodrošināt, lai Savienības tiesību sistēmas garantēto tiesību aizsardzība neradītu prasītāju nepamatotu iedzīvošanos (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2006. gada 13. jūlijs, *Manfredi* u.c., no C-295/04 līdz C-298/04, EU:C:2006:461, 94. punkts).
- 126 Neatkarīgi no tā lietderīgi ir arī atgādināt to, ka tiesību uz to zaudējumu atlīdzināšanu, kuri privātpersonai nodarīti Savienības tiesību normu pārkāpuma rezultātā, iedarbīga aizsardzība nozīmē to, ka personai ir iespējams vērsties tiesā, lai konstatētu atbildību par nenovēršamiem un pietiekami droši paredzamiem zaudējumiem, pat ja šo zaudējumu apmēru nav iespējams precīzi aprēķināt (pēc analogijas skat. spriedumu, 1976. gada 2. jūnijs, *Kampffmeyer* u.c./Padome un Komisija, no 56/74 līdz 60/74, EU:C:1976:78, 6. punkts).
- 127 Ņemot vērā iepriekš izklāstītos apsvērumus, uz trešā jautājuma c)–e) daļu ir jāatbild, ka Savienības tiesības, it īpaši princips, ka dalībvalsts ir atbildīga par zaudējumiem, kas privātpersonai nodarīti Savienības tiesību normu pārkāpuma rezultātā, kā arī līdzvērtības un efektivitātes principi, ir jāinterpretē tādējādi, ka:
- tās pieļauj tādu dalībvalsts tiesisko regulējumu, kurā ir noteikts, ka privātpersonu tiesības uz kompensāciju par nodarītiem zaudējumiem, kurus izraisījis Savienības tiesību normu pārkāpums, ir atkarīgas no tā, vai ir izpildīts nosacījums, ka iepriekš ir atcelta administratīvā rīcība, kas izraisījusi šos zaudējumus, ciktāl šāda atcelšana, pat ja tā ir nepieciešama līdzīgām prasībām saistībā ar dalībvalsts tiesību normu pārkāpumu, praksē nav izslēgta vai ir ļoti neliela;
 - tās nepieļauj tādu dalībvalsts tiesisko regulējumu, kurā ir noteikts, ka privātpersonu tiesības uz kompensāciju par nodarītiem zaudējumiem, kurus izraisījis Savienības tiesību normu pārkāpums, ir atkarīgas no tā, vai ir izpildīts nosacījums, ka attiecīgā valsts iestāde šos zaudējumus ir nodarījusi ar nodomu;
 - tās pieļauj tādu dalībvalsts tiesisko regulējumu, kurā ir noteikts, ka privātpersonu tiesības uz kompensāciju par nodarītiem zaudējumiem, kurus izraisījis Savienības tiesību normu pārkāpums, ir atkarīgas no tā, vai ir izpildīts nosacījums, ka tiek sniegti pierādījumi par to, ka pirms prasības par zaudējumu atlīdzināšanu celšanas bija faktiski un noteikti nodarīti zaudējumi, ja vien šis nosacījums, pirmkārt, nav mazāk labvēlīgs kā nosacījumi, kas piemērojami līdzīgām prasībām saistībā ar dalībvalsts tiesību normu pārkāpumu, un, otrkārt, nav formulēts tā, lai konkrētajos lietas apstākļos padarītu neiespējamu vai pārmērīgi sarežģītu šo tiesību īstenošanu.

Par pirmo jautājumu

- 128 Ar pirmo jautājumu iesniedzējtiesa būtībā vaicā, vai līdzvērtības un efektivitātes principi ir jāinterpretē tādējādi, ka tiesai, kas izskata prasību par zaudējumu atlīdzināšanu, kura formāli pamatota ar dalībvalsts tiesību normu par valsts atbildību par zaudējumiem, ko izraisījusi administratīva darbība, bet, pamatojoties uz to, ir izvirzīti pamati, ar kuriem tiek apgalvots par šādas darbības izraisītu Savienības tiesību normu pārkāpumu, tie uzliek pienākumu pēc savas ierosmes atzīt, ka šī prasība ir par pienākumu neizpildi, kas attiecībā uz dalībvalstīm izriet no LES 4. panta 3. punkta.
- 129 Iesniedzējtiesa šajā ziņā precizē, ka saistībā ar prasību par valsts atbildību, kura izriet no tiesu iestāžu darbības, kas celta, pamatojoties uz *Grazhdanski protsesualen kodeks* (Civilprocesa kodekss), tiesai, kurai ir piekritīga attiecīgā lieta, ir pienākums pēc savas ierosmes veikt šādas prasības kvalifikāciju, ņemot vērā ar to saistītos apstākļus. Turpretī saistībā ar tādu prasību par zaudējumu atlīdzināšanu, kas celta, pamatojoties uz APK, kāda aplūkojama pamatlietā, tiesa, kurai ir piekritīga attiecīgā lieta, nevar veikt šādas prasības kvalifikāciju un attiecīgā gadījumā pēc savas ierosmes piemērot Savienības tiesības.
- 130 Vispirms ir jāatgādina, ka attiecīgajām personām ir nepieciešamas iespējas izmantot tiesību aizsardzību tiesā, lai viņām būtu iespējams aizsargāt savas tiesības, kuras ir garantētas Savienības tiesību normās (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2020. gada 14. maijs, *Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság Dél-alföldi Regionális Igazgatóság*, C-924/19 PPU un C-925/19 PPU, EU:C:2020:367, 142.–144. punkts), tostarp tiesības uz kompensāciju, kas, ja vien ir izpildīti šā sprieduma 113. punktā atgādinātie nosacījumi, ar kādiem iestājas valsts atbildība, tieši izriet no Savienības tiesību normām.
- 131 Kā atgādināts šā sprieduma 116. punktā, ja attiecīgā joma Savienības tiesību aktos nav reglamentēta, saskaņā ar procesuālās autonomijas principu jautājums par prasības juridisko kvalifikāciju ir attiecīgās dalībvalsts tiesību sistēmas jautājums, ievērojot līdzvērtības un efektivitātes principus.
- 132 Pirmkārt, attiecībā uz līdzvērtības principu nav nozīmīgi tas, ka saskaņā ar dalībvalsts tiesību aktiem tiesai, kura izskata prasību, kas celta, pamatojoties uz APK, kurā paredzēts, ka valsts atbildība iestājas par zaudējumiem, ko izraisījusi administratīvā darbība, nav iespējams pēc savas ierosmes veikt šādas prasības kvalifikāciju, ņemot vērā lietas apstākļus, lai gan tiesai, kas izskata prasību par zaudējumu atlīdzināšanu, kura celta, pamatojoties uz Civilprocesa kodeksu, kur paredzēts, ka valsts atbildība iestājas par zaudējumiem, ko izraisījusi tiesu iestāžu darbība, ir pienākums veikt šādu kvalifikāciju.
- 133 Proti, līdzvērtības princips nozīmē, ka līdzīgā veidā ir izskatāmas prasības attiecībā uz valsts tiesību normu pārkāpumu un tām līdzīgas prasības attiecībā uz Savienības tiesību normu pārkāpumu, nevis to, ka līdzīgām būtu jābūt valsts procesuālo tiesību normām, kas piemērojamas atšķirīgās tiesvedībās, piemēram, – kā pamatlietā – tiesvedībai civillietā, no vienas puses, un administratīvajam tiesas procesam, no otras puses (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2015. gada 6. oktobris, *Târșia*, C-69/14, EU:C:2015:662, 34. punkts).
- 134 Otrkārt, efektivitātes princips, kas atgādināts šā sprieduma 117. punktā, tiesai, kas, pamatojoties uz dalībvalsts tiesību aktiem, izskata prasību par valsts atbildību par privātpersonām nodarītiem zaudējumiem, kurus izraisījis Savienības tiesību normu pārkāpums, neuzliek pienākumu pēc savas ierosmes šo prasību kvalificēt kā tādu, kas celta, pamatojoties uz LES 4. panta 3. punktu, ciktāl neviena dalībvalsts tiesību norma neliedz šai tiesai pārbaudīt prasības pamatošanai izvirzītos pamatus, ar kuriem tiek apgalvots par Savienības tiesību normu pārkāpumu. Proti, atšķirīgs risinājums padarītu neiespējamu vai pārmērīgi sarežģītu personu, kurām nodarīti zaudējumi, Savienības tiesību normās nostiprināto tiesību uz kompensāciju īstenošanu.
- 135 Šo interpretāciju neliek apšaubīt Tiesas judikatūra, saskaņā ar kuru principā efektivitātes princips neparedz valsts tiesu pienākumu pēc savas ierosmes izvirzīt pamatu par šo tiesību pārkāpumu, ja saistībā ar šā pamata izskatīšanu tām būtu jāpārkāpj lietas dalībnieku noteiktās strīda robežas, balstoties uz citiem faktiem un apstākļiem, nevis tiem, ar kuriem savu prasījumu ir pamatojis lietas

dalībnieks, kam ir interese minēto noteikumu piemērošanā (spriedumi, 1995. gada 14. decembris, *van Schijndel un van Veen*, C-430/93 un C-431/93, EU:C:1995:441, 22. punkts; 2007. gada 7. jūnijs, *van der Weerd* u.c., no C-222/05 līdz C-225/05, EU:C:2007:318, 36. un 41. punkts, kā arī 2017. gada 26. aprīlis, *Farkas*, C-564/15, EU:C:2017:302, 32. punkts).

- 136 Proti, ciktāl prasītāja, lai pierādītu valsts atbildību, faktiski ir izvirzījusi pamatu par Savienības tiesību normu pārkāpumu, attiecīgās dalībvalsts tiesas veiktajā pārbaudē par šo pamatu parasti nenāktos pārkāpt šīs puses formulētās strīda robežas.
- 137 Ņemot vērā iepriekš izklāstītos apsvērumus, uz pirmo jautājumu ir jāatbild, ka līdzvērtības un efektivitātes principi ir jāinterpretē tādējādi, ka tiesai, kas izskata prasību par zaudējumu atlīdzināšanu, kura formāli pamatota ar dalībvalsts tiesību normu par valsts atbildību par zaudējumiem, ko izraisījis administratīvā darbība, bet, pamatojoties uz to, ir izvirzīti pamati, ar kuriem tiek apgalvots par šādas darbības izraisītu Savienības tiesību normu pārkāpumu, tie neuzliek pienākumu pēc savas ierosmes atzīt, ka šī prasība ir pamatota ar LES 4. panta 3. punktu, ciktāl piemērojamās dalībvalsts tiesību normas neliedz šai tiesai pārbaudīt prasības pamatošanai izvirzītos pamatus, ar kuriem tiek apgalvots, ka ir noticis Savienības tiesību normu pārkāpums.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 138 Attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (ceturtā palāta) nospriež:

- 1) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 94/19/EK (1994. gada 30. maijs) par noguldījumu garantiju sistēmām – ar grozījumiem, kas izdarīti ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2009/14/EK (2009. gada 11. marts), – 7. panta 6. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tajā paredzētās noguldītāja tiesības uz kompensāciju attiecas tikai uz to, ka noguldījumu garantiju sistēma noguldītāja nepieejamos noguldījumus kompensē šīs direktīvas, kas grozīta ar Direktīvu 2009/14, 7. panta 1.a punktā noteiktās summas apmērā, tiklīdz dalībvalsts kompetentā iestāde atbilstoši minētās direktīvas, kas grozīta ar Direktīvu 2009/14, 1. panta 3. punkta i) apakšpunktam ir konstatējusi attiecīgās kredītiestādes turēto noguldījumu nepieejamību, un līdz ar to ar šīs direktīvas, kas grozīta ar Direktīvu 2009/14, 7. panta 6. punktu nav pamatojamas minētā noguldītāja tiesības uz tādu zaudējumu atlīdzināšanu, kurus izraisījusi viņa noguldījumu kopapjoma garantētās summas izmaksas aizkavēšana vai dalībvalsts kompetentās iestādes nepilnīga uzraudzība pār kredītiestādi, kurā turētie noguldījumi ir kļuvuši nepieejami.
- 2) Direktīvas 94/19, kas grozīta ar Direktīvu 2009/14, 1. panta 3. punkta i) apakšpunkts kopsakarā ar tās 7. panta 6. punktu un 10. panta 1. punktu ir jāinterpretē tādējādi, ka šīs normas nepieļauj tādu dalībvalsts tiesisko regulējumu vai līguma noteikumu, kurā paredzēts, ka noguldījums, ko tur kredītiestāde, kuras maksājumi ir apturēti, kļūst atmaksājams vienīgi pēc tam, kad kompetentā iestāde ir anulējusi šai kredītiestādei izsniegto bankas licenci, un ar nosacījumu, ka noguldītājs ir tieši formulējis lūgumu atmaksāt šo noguldījumu. Saskaņā ar Savienības tiesību pārākuma principu ikvienai dalībvalsts tiesai, kurā celta prasība par tādu zaudējumu atlīdzināšanu, kurus esot izraisījusi šāda noguldījuma garantētās summas izmaksāšana tikai pēc šīs direktīvas, kas grozīta ar Direktīvu 2009/14, 10. panta 1. punktā paredzētā termiņa, izskatot prasību, ir pienākums nepiemērot attiecīgo dalībvalsts tiesisko regulējumu vai līguma noteikumu.

- 3) Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 1093/2010 (2010. gada 24. novembris), ar ko izveido Eiropas Uzraudzības iestādi (Eiropas Banku iestādi), groza Lēmumu Nr. 716/2009/EK un atceļ Komisijas Lēmumu 2009/78/EK, 17. panta 3. punkts kopsakarā ar šīs regulas 27. apsvērumu ir jāinterpretē tādējādi, ka dalībvalsts tiesai, risinot tajā izskatāmo strīdu, piemēram, saistībā ar prasību, ar ko lūgts atzīt dalībvalsts atbildību par zaudējumiem, kuri privātpersonai nodarīti Savienības tiesību normu nepiemērošanas vai nepareizas vai nepietiekamas piemērošanas rezultātā, par ko veikta Eiropas Banku iestādes izmeklēšanas procedūra, kuras noslēgumā pieņemts tās ieteikums, ir jāņem vērā šis ieteikums, kas pieņemts, pamatojoties uz šo normu. Lai gan privātpersona, kurai zaudējumi nodarīti tāda Savienības tiesību normu pārkāpuma rezultātā, kas konstatēts šādā ieteikumā, nav tā adresāte, ir nepieciešami, ka tā var pamatoties uz šo ieteikumu, lai panāktu, ka dalībvalsts tiesas, kurām piekritīga attiecīgā lieta, atzītu attiecīgās dalībvalsts atbildību par minēto Savienības tiesību normu pārkāpumu.

Eiropas Banku iestādes 2014. gada 17. oktobra Ieteikums EBA/REC/2014/02 par pasākumiem, kas nepieciešami, lai nodrošinātu atbilstību Direktīvai 94/19/EK, kurš adresēts *Balgarska Narodna Banka* (Bulgārijas Centrālā banka) un *Fond za garantirane na vlogovete v bankite* (Noguldījumu garantiju fonds), nav spēkā, ciktāl ar to *Balgarska Narodna Banka* (Bulgārijas Centrālā banka) lēmums pakļaut *Korporativna targovska banka AD* īpašai uzraudzībai un apturēt tās saistību izpildi ir pielīdzināts konstatējumam par noguldījumu nepieejamību Direktīvas 94/19, kas grozīta ar Direktīvu 2009/14, 1. panta 3. punkta i) apakšpunkta izpratnē.

- 4) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2001/24/EK (2001. gada 4. aprīlis) par kredītiestāžu reorganizāciju un likvidāciju 2. panta septītais ievilkums kopsakarā ar Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 17. panta 1. punktu un 52. panta 1. punktu ir jāinterpretē tādējādi, ka maksājumu apturēšana kā viens no pasākumiem, ko dalībvalsts centrālā banka piemēro kredītiestādes reorganizācijas vajadzībām, lai saglabātu vai atjaunotu šīs kredītiestādes finansiālo stāvokli, ir uzskatāma par nepamatotu un nesamērīgu iejaukšanos šīs kredītiestādes noguldītāju tiesībās uz īpašumu, ja ar to netiek ievērota šo tiesību būtība un ja, ņemot vērā finansiālu zaudējumu risku, kam tās maksātspējas gadījumā būtu pakļauti noguldītāji, citi, mazāk ierobežojoši pasākumi būtu devuši iespēju sasniegt tos pašus rezultātus, bet par to ir jāpārlicinās iesniedzējtiesai.
- 5) Savienības tiesības, it īpaši princips, ka dalībvalsts ir atbildīga par zaudējumiem, kas privātpersonai nodarīti Savienības tiesību normu pārkāpuma rezultātā, kā arī līdzvērtības un efektivitātes principi, ir jāinterpretē tādējādi, ka:
- tās pieļauj tādu dalībvalsts tiesisko regulējumu, kurā ir noteikts, ka privātpersonu tiesības uz kompensāciju par nodarītiem zaudējumiem, kurus izraisījis Savienības tiesību normu pārkāpums, ir atkarīgas no tā, vai ir izpildīts nosacījums, ka iepriekš ir atcelta administratīvā rīcība, kas izraisījusi šos zaudējumus, ciktāl šāda atcelšana, pat ja tā ir nepieciešama līdzīgām prasībām saistībā ar dalībvalsts tiesību normu pārkāpumu, praksē nav izslēgta vai ir ļoti neliela;
 - tās nepieļauj tādu dalībvalsts tiesisko regulējumu, kurā ir noteikts, ka privātpersonu tiesības uz kompensāciju par nodarītiem zaudējumiem, kurus izraisījis Savienības tiesību normu pārkāpums, ir atkarīgas no tā, vai ir izpildīts nosacījums, ka attiecīgā valsts iestāde šos zaudējumus ir nodarījusi ar nodomu;
 - tās pieļauj tādu dalībvalsts tiesisko regulējumu, kurā ir noteikts, ka privātpersonu tiesības uz kompensāciju par nodarītiem zaudējumiem, kurus izraisījis Savienības tiesību normu pārkāpums, ir atkarīgas no tā, vai ir izpildīts nosacījums, ka tiek sniegti pierādījumi par to, ka pirms prasības par zaudējumu atlīdzināšanu celšanas bija faktiski un noteikti

nodarīti zaudējumi, ja vien šis nosacījums, pirmkārt, nav mazāk labvēlīgs kā nosacījumi, kas piemērojami līdzīgām prasībām saistībā ar dalībvalsts tiesību normu pārkāpumu, un, otrkārt, nav formulēts tā, lai konkrētajos lietās apstākļos padarītu neiespējamu vai pārmērīgi sarežģītu šo tiesību īstenošanu.

- 6) Līdzvērtības un efektivitātes principi ir jāinterpretē tādējādi, ka tiesai, kas izskata prasību par zaudējumu atlīdzināšanu, kura formāli pamatota ar dalībvalsts tiesību normu par valsts atbildību par zaudējumiem, ko izraisījusi administratīvā darbība, bet, pamatojoties uz to, ir izvirzīti pamati, ar kuriem tiek apgalvots par šādas darbības izraisītu Savienības tiesību normu pārkāpumu, tie neuzliek pienākumu pēc savas ierosmes atzīt, ka šī prasība ir pamatota ar LES 4. panta 3. punktu, ciktāl piemērojamās dalībvalsts tiesību normas neliedz šai tiesai pārbaudīt prasības pamatošanai izvirzītos pamatus, ar kuriem tiek apgalvots, ka ir noticis Savienības tiesību normu pārkāpums.

[Paraksti]

i — Teksta 127. punkta pēdējā ievilkumā un rezolutīvās daļas 5. punkta pēdējā ievilkumā pēc sākotnējās elektroniskās publikācijas ir veikti valodnieciski labojumi.